

ΠΑΝΔΡΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

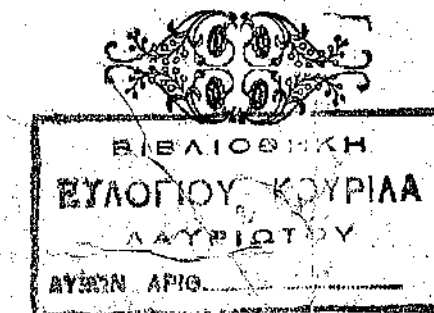
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΕ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ

Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ, Κ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ, Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ, κτλ.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

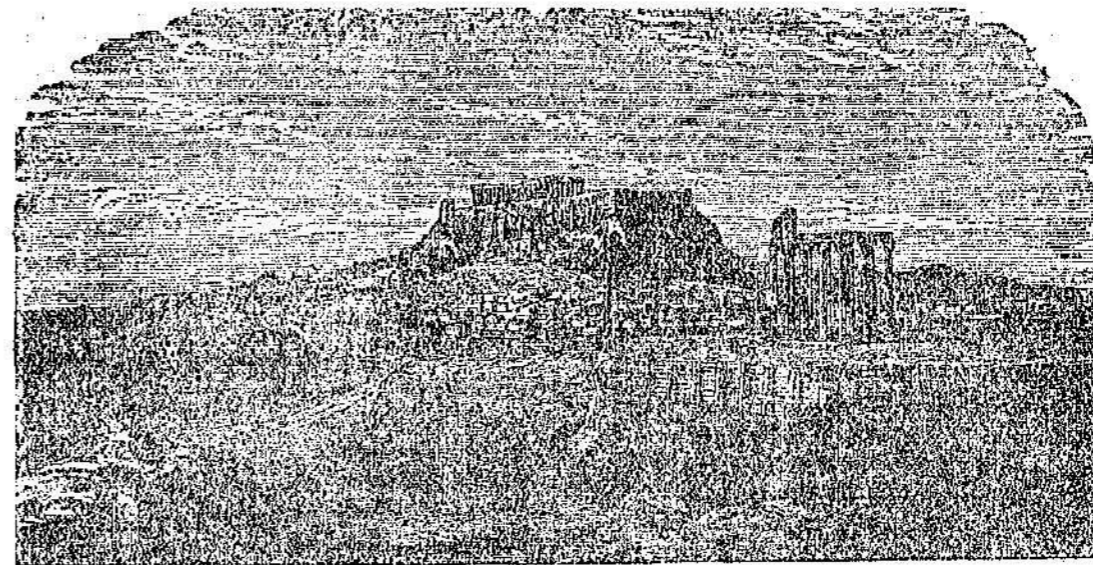
ΑΠΟ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1860 ΜΕΧΡΙΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1861.

ΑΘΗΝΑΙΝ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Σ. ΠΑΥΛΙΔΟΥ.

1861.

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΙΟΥΝΙΟΥ, 1860.

ΤΟΜΟΣ ΙΑ΄.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 246.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΥΣΗΣ

ὑπὸ Κ. Παπαρρηγοπούλου.

—οοο—

Ὁ βίος τῶν ἀνδρῶν ὅσοι ὑπηρέτησαν τὸ ἔθνος ἐπὶ Τουρκοκρατίας, δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἀξίος μελέτης τοῦ βίου τῶν ἀλλήτων τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος. Καὶ μὲν οἱ πρῶτοι ἐλάβανον τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ἰσχύον αὐτῶν παρὰ ξένης κυριαρχίας· ἀλλ' εἰ καὶ ἐφαίνοντο ὑπηρετοῦντες τὴν κυριαρχίαν ταύτην, εἰ καὶ πολλάκις ἐξητελιζόντο μὲν ἐνώπιον αὐτῆς, εἰς ἀλεθρίας δὲ πρὸς ἀλλήλους διήγον ἐρίδας, οὐδὲν ἦσαν ἡμῶς πολλὰ καὶ ἐπεχείρησαν καὶ κατώρθωσαν ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος. Εἰς αὐτοὺς ἐπὶ τέλους ἀφελᾶται ἡ ἰσχυρὰ προστασία, ἧς ἔτυχον ἡ θρησκεία ἡμῶν κατὰ πολλῶν ἐπιβουλῶν τοῦ δυτικοῦ προσκλυτισμοῦ· εἰς αὐτοὺς, ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἐθνικῆς παιδείας· εἰς αὐτοὺς, ἡ διὰ τῆς ἐλλήνισμῳ ἐν χώραις ὅπου, καὶ ἐπὶ αὐτῆς τῆς ἀκμῆς τῆς πολιτικῆς ὑπάρξεώς του, οὐδέποτε εἶχεν ἐπεκταθῆ· εἰς αὐτοὺς, ἡ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἔθνους λύσις πολλῶν ἐξωτερικῶν ζητημάτων· αὐτῶν ἐνὶ λόγῳ ἔργον ἦν ἡ συντήρησις καὶ ἀναζωπύρωσις τοῦ ἐλλήνισμῳ, καὶ αὐτὰ ἀληθῶς παρεσκεύασαν τὴν τελευταίον ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα καὶ ἅπαντα αὐτοῦ τὰ ἀποτελέσματα.

Δὲν εἶναι δὲ ὁρθὸν τὸ συνήθως προσθευόμενον ὅτι μόνον ἀπὸ τῶν μέσων τῆς ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος, ἦτοι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ὁ Παναγιώτης Νικούσης ἀπηγορεύθη μέγας Διερχμηνεὶς τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, μετέσχον οἱ Ἕλληνας τὸ πρῶτον τῶν δημοσίων τῆς αὐτοκρατορίας ταύτης πραγμάτων καὶ ἤρξαντο ἐπιτελοῦντες εἰς τὴν τύχην αὐτῆς. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἀνήχθησαν εἰς τὰ ὑπάτα τῶν ἀξιωματίων· ἀλλὰ ἀμέτοχοι τῆς διοικήσεως, καὶ αὐτῆς τῆς κεντρικῆς διοικήσεως, δὲν ὀπῆραν ποτέ. Κυρίως μάλιστα εἶπευ, κατὰ τὴν πρῶτην τῆς κατακτῆσεως ἐποχὴν ἀνευχθῆσαν εἰς τὴν διοίκησιν πολλὸ πλείονον ἢ μετέπειτα· καὶ τοῦτο εἶναι εὐεξήγητον. Διότι κατὰ τοὺς πρώτους τῆς κατακτῆσεως χρόνους τοσαύτη ἦτον ἡ γέννησις, καὶ μάλιστα ἡ κυβερνητικὴ ἀμάθεια τῶν ὀθωμανῶν, καὶ τοσαύτον πολὺπλοκα τὰ πολιτικὰ καὶ διοικητικὰ συμπεράματα τῶν χωρῶν τὰς ὁποίας κατέκτησαν καὶ ἐξηκολούθηον νὰ κατακτώσιν, ὥστε ἀδύνατον ἦτο νὰ ἐπαρκεσάσιν οἰκασθῆν εἰς τὴν Κυβερνήσιν αὐτῶν, καὶ ἐξ ἀνάγκης κατέφυγον εἰς τὴν συνδρομὴν τοῦ διοικητικοῦ προσωπικοῦ, τὸ ὅπλιον εὖρον ἐν κατοχῇ τῆς ὑπηρεσίας. Ἡ πολιτικὴ ἱστορία τῆς Κωνσταντινουπόλεως λέγει, ὅτι ἐπὶ Μωάμεθ τοῦ II' οἱ ὀθωμανοὶ ἦσαν τοσαῦτον ἀγράμματοι καὶ ἀμαθεῖς, ὥστε ἠρίθμων κλάστοι καὶ γὰρ ῥάκια ποιοῦντες διὰ ζῆλου, ὃ ἐστὶ διὰ συμβόλων καὶ ἐγκοπιδῶν, ἦτοι τῆς κοινῆς λεγομένης ταστοῦλας· καὶ ὅτι περὶ τὰ τέλη τῆς ἐκαταετηρίδος ἐκα-

Κρήτης, άριστοι διέκλειτο ένα επενεργή εις τα πνεύματα των ελλήνων και φέρη δι' αυτών τους δευτερεύοντες εις το οθωμανικόν κράτος περισπασμούς. Ωθεν αι επαναστάσεις των μεσημβρινών επαρχιών του κράτους τούτου ήσαν αδιάκαποι, και κατεβάλλοντο μόνον υπό τής παντοδυνάμου τουρκικής κυριαρχίας, άλλ' υπενέβαινον κατάστασιν πραγμάτων επισφαλή και κρίσιμον. Ο,τι δέ συνέβαιναν εν τώ μεσημβρινώ του κράτους μέρει δια των ήνεπιών, διενεργείτο εν τώ βορειοδυτικώ δια της Αυστρίας. Εις τους ακαταπαύστους πολέμους ουδ' αυτη διεξήγε κατά των οθωμανών, οι Χριστιανοί, των χωρών εκείνων ήσαν οι πιστότεροι αυτης συμμαχοι, μάλιστα δέ οι Κλημεντινοί και οι Σέρβοι, οτινινες ουκ ολίγον συνετέλεσαν εις την επιθετικήν θέσιν ήν, αντι της πρώην άμυντικής, ήρχισεν να λαμβάνη ή Αυστρια κατά την επτακαιδεκάτην εκατονταετηρίδα.

Αλλά παρεκτός των αδιαλείπτων τούτων και γαιτών πολέμων τής οθωμανικής κυριαρχίας, κράτη έτερα, πολύ άπωτέρω κείμενα, επεργάζοντο εν δικαιματων να ώφελήσωσιν από της ανεξάντλητου επαναστατικής διαθέσεως, ήν παρήγεν εις τας ψυχάς των χριστιανών ή οθωμανική τυραννία, και μάλιστα ή ακυκλική και άφώρητος εκείνος προσλητισμός. Άντι από του τέλους τής πεντεκαιδεκάτης εκατονταετηρίδος, ή βασιλεύς τής Γαλλίας Κάρολος Η', συνέλαβε τον σκοπόν, να άρπάσθ τόν των Παλαιολόγων στέμμα, και επί τούτω συνεννόηθη, δια του άρχιεπισκόπου Δυβραχίου, μετ' όλων των χριστιανών τήν οθωμανικόν κράτος υπηκόων. Πολλά πολεμώδεια απεστάλησαν εις Δυβράχιον' αντιπρόσωποι τής Θεσσαλίας, τής Αλβανίας και των Σλαβικών επαρχιών, προσήλθον εις ένειαν και εις την μεσημβρινήν Ιταλίαν ένα συμφωνήσωσιν περί του πρακτέου μετά των Γάλλων, και απεφασίσθη αυτόθι, ότι ή Κάρολος θέλει διαθή από Ιδρούντος εις Αϊλόνια και πορευθή εκείθεν προς την Κωνσταντινούπολιν, ανά μέσον των χριστιανών, οτινινες υπέσποντο εις αυτόν άπαντες την συνδρομήν των. Εν μόνη τή Θεσσαλία πενταετιχοίλιοι έλληνες ήσαν έτοιμοι να επαναστατήσωσιν (*). Κατά δυστυχίαν τα βουλευματα ταυτα του Καρόλου άφ' ενός μόνον συν-

(*) "Οτε έγραφη έλλησε ελίγα τινα περί του κινήματος τούτου εν τώ θεατρώ τής Ανετολής, δέν ειχον ότε εψεν τον απότερον μάρτυρα των γεγονότων, τον περιώνυμον Γάλλον ιστορικόν, Φίλιππον τον Κομμένον. "Οθεν καλον νομίζω να παραθεσω ενταυθα αποσπασμα τι της περιεργατικής αυτου έκθέσεως: « Le Turc estoit aussi aisé à troubler qu' avarié est le roi d'Albanie; car il estoit et est encore homme de nulle valeur. Tant de milliers de christians grecs estoient si près de se rebeller, qu' on ne sauroit le penser. . . Tous ces pays sont Albanois, eslevois et grecs, et fort peuplés, qui apprennent des nouvelles du roy Charles VIII par leurs amis, qui estoient à Venise et en Pouille, et qui aussi ils escrivoient, et n' attendoient que messages pour se rebeller: et y fut navoyé de par le roy un archevesque de Duzazzo, qui estoit Albanois. . . En Thessalie, plus de cinq mille se-

ευδάσθησαν μετά του σκοπού τής κατακτήσεως του βασιλείου της Νεαπόλεως, δι' ό άπαντα τα ιταλικά κράτη συνησπίσθησαν κατ' αυτου και υπεχρέωσαν αυτον να ανακμήσθ εις την Γαλλίαν, αφ' έτέρου δέ αι επί του θρόνου τής Κωνσταντινουπόλεως αξιώσεις του βασιλέως εκείνου δέν συνέφερον και εις την ένειαν, ήτις υπέβαλε μεν την δυσαρτέσκια των χριστιανών τής Ανατολής, αλλά προς ίδιον όφελος' όθεν εφρόντισεν αυτη να καταγγείλθ τα διενεργούμενα εις την Ί. Πύλην, ήτις, εν τή άγριώτηι αυτης, επνίξεν εντός του αίματος παντήκοντα χιλιάδων ψυχών τόν ακυκλικόν εκείνο τής άπελευθερώσεως όνειρον.

Αλλ' εν αρχή τής επτακαιδεκάτης εκατονταετηρίδος επανεληθήσαν αι ένεργειαι τής Γαλλίας: ή δουξ Κάρολος Η' του Νεβέρε, έφερον εις μέσον αξιώσεις επί του θρόνου τής Κωνσταντινουπόλεως, και συνεννόηθη μετ' παντων μετ' του κληρου και των προύχόντων τής Ασκωνίας, οτινινες, εν τή μετ' αυτου αλληλογραφία των, αποκάλυπτον αυτον αδιακόπως Μαλασιολόγον, λεγουσιν εκαυτους προθύμους να υποστηρίξωσιν τόν επυεργήσαν εν παντός τρόπου, και βεβαιώσωσιν ότι ή δουξ Κάρολος περιμένεται εις την Ελλάδα ως Μεσιας. Φαίνεται δέ ότι τόν επαναστατικόν τούτο κίνημα έλαβε φεβραν τωντι εκατον, υπεκκαυθεν εντ' μάλλον υπό τινος νέου φόρου, θν οι Οθωμανοί κατ' εκείνο του χρόνου επέβαλον εις την εκκλησίαν. Διότι εν έτει 1614 πλειστοι άρχιερείς και προεστώτες τής Αλβανίας, τής Ηπείρου, τής Μακεδονίας, τής Βουλγαρίας, τής Σερβίας, τής Ερζεγοβίνης και τής Βαλακίας συνήλθον εις Κουκλι, πόλιν τής άνω Αλβανίας, και απεφασισαν ένταυθα από κοινού την άγοράν πολεμφοδίων, τον σχηματισμόν στρατού 160,000 άνδρων και την κατασκευήν νομίματος προσωρινού έξαγοραστέου μετά τόν τέλος του πολέμου. Προσέτι δέ ώρισαν και τα φρούρια τα όποια ήδύναντο εξ έφοδου να κυριευθώσι, και την πορείαν ήν έμελε να ακολουθήσθ ή στρατός προβαίνων επί τήν Αδριανούπολιν και τήν Κωνσταντινούπολιν. Περί τούτων πάντων συνετάχθη πράξις τή 8 Σεπτεμβρίου 1614, ής τόν πρωτότυπον άνευρέθη εν ταϊς κατ' ήμάς ήμέραις εις τα αρχεία τής οικίας του Καρόλου Η'. Εν τή πράξει ταυτη ελέγετο προς τοις άλλοις ότι οι επαναστάται ειχον ήδη συνολογήσει συμμαχίαν μετά των ήγεμόνων τής Βλαχίας και τής Μολδαβίας, και ότι ήλιπον ήμοίως εις την συνδρομήν του αυτοκράτορος τής Γερμανίας. Αφ' έτέρου ή δουξ Κάρολος επεχείρησε ναυτικές τινας παρασκευάς, έύσπης τήν τάγμα Ιπποτικόν, τόν όποιον απεκάλεσε μεν στρατόν χριστιανικόν, εθίσθη δέ υπό την προστασίαν τής Παναγίας και Λειπαθείου Μαρίας, και νέαν εκήρυξε σταυροφορίαν εις Γαλλίαν, εις

sussent tournés et encore se fust prins Sentari. Ce que je sa vois par intelligence et par le seigneur Constantin, prince grec, qui plusieurs jours, fut caché à Venise avec moy.

Ισπανίαν και Αυστριαν, αλλά δέν συνέλαβε ποτε πόρους άπορρώντας προς έναρξιν του επυεργήματος, ένεκα δέ τής άπραξίας αυτου έματαιώθη και páλιν ή μελετηθείσα επανάστασις. Ουδέν ήττον ή οθωμανική κυβέρνησις εις πολλήν περιήλθεν άνησυχίαν, διότι έβλεπε την αγανάκτησιν και την στάσιν δικαιογνιζομένης καθ' όλας τας επαρχίας αυτης από του Ιστρου μέχρι του Μαλέου. Και μετ' ολίγον εις τους έξωτερικούς τούτους συμμάχους των χριστιανών αυτης υπηκόων προστέθη νέα τις δύναμις, ήτις, κατά την επτακαιδεκάτην εκατονταετηρίδα, απελαγείσα των μακροχρονίων αυτης έξωτερικών διεπέσεων, ήρχισεν αναμυγυρομένη εις τή ανατολικήν παράλια, και ήτο τοσούτω, μάλλον επικίνδυνος, όσω, δια τόν τους χριστιανούς υπηκόους τής οθωμανικής κυβερνήσεως ήμодоξον αυτης, ήτο πάσης άλλης επιτηδειοτέρα να επενεργήσθ εις τή πνεύματα αυτων και να ώφελήσθ από τής δυσπρακειας των. Τή 27 Μαΐου 1651 κρημνίζεται βιαίως ή Πατριάρχης Παρθένος Β', εκ του οικουμενικού θρόνου, και βλαθεί εις ακάτιον ως ήθελεν απαγομένης εις έξορίαν, φοβείται εν αυτῷ και ρίπτεται εις την θάλασσαν, επί τῷ λόγω ότι είχε συνενόησιν και άλληλογαβίαν μετά του Ίζάρου τής Μοσκοβίας. Μετ' αυ πολυ καταδικάζεται εις τον τής αγχόνις επανειδίχτον θάνατον ή δουξος Πατριάρχης Παρθένος Γ', διότι ή Χάνης των κατά την Ταυριδα Τατάρων κατεμήνησεν αυτον ως πέμψαντα προς τοις Καζάκουσ και τοις Ρώσους τον μητροπολίτην Νικαίας ένα διεγειρη αυτους εις πόλεμον κατά των Τούρκων, και διότι συγχρόνως συνέλαβθη επιστολή του Πατριάρχου προς τον ήγεμόνα τής Βλαχίας, εν ή, προς ταις άλλαις εύαγγελικαις υποθήκαις, έφερότο και τή άρχεται ή βασιλεία των Ουρανών εν ή άνταμειφθήσωσιν οι ελεήμονες, ήπερ παραδόξως σχολιασθέν, έθεωρήθη ως προαναγγελλον την προσεχή του ισλαμισμοῦ πτώσιν, και συνδυασθέν μετά τής προμνημονευθείσης καταμηνύσεως του Χάνη, υπελήθη ως τεκμήριον μεγάλης και κοινής επαναστάσεως, ής άρχηγός ήτον αυτός ή ένάρχης.

Η άπελπισία λοιπόν των χριστιανών έφαινετο κορυφωθείσα, αφού και αυτός ή πνευματικός και πολιτικός αυτων άρχηγός εξήλέγετο ή τούλάχιστον έλαωρείτο επιβουλεύόμενος την άφορητον εκείνην δυναστείαν εν τώ μέσω αυτῷ τής μεγάλης αυτης βασιλευδούς. Εαν δέ εις όλα τή προσεκτεθέντα προσέσωμεν και την αδιακόπον ενσπλον διαμαρτύρην των κλεπτόν επί όλων των όρεων της Ρούμελης, πρέπει να υποθεσωμεν ότι ή οθωμανική κυβέρνησις ήτο τυφλή, δια να μην ιδῃ τήν άγέλην ριζικής τινος μεταρρυθμίσεως περί τόν κυβερνητικόν αυτης σύστημα. Εις δέ τούτο προσήλθε και ένεκα άλλων αιτιών. Ο άθροός εκείνος και αδιάκοπος προσλητισμός δέν ήτο δυνατός να μη επιφέρη πολλήν χαλάρωσιν περί τήν άσκησιν των θεοσκευτικών του ισλαμισμοῦ καθήκοντων, και να μη προσέβλη αυτων θεμέλιον λίθον του οθωμανικού κράτους. Πολλοί των χριστιανών, μάλιστα εν Αλβανία, απεδίχθη-

σαν τόν μωαμεθανικόν θρησκευμ προς τόν θεαθνα μόνον, έξηκολούθησαν δέ προσβέοντες και τελούντες κατά τόν δυνατόν τόν πατριον δόγμα' αλλά και άνευ τούτου, τοσαυτη μόν ήτον ή περι τόν νέον δόγμα άπειρία των πολλών εκείνων προσηλύτων, τοσαυτη δέ ή οικισίτης προς τους πρό μικροῦ ήμодоξους, πολλοί δέ και στενοτάτους αυτων συγγενείς χριστιανούς, ώστε άπαρον δέν είναι ότι οι προσηλυτοι ούτοι ουτε τα καθήκοντα τής νέας αυτων πίστωσης έγινωσκον, ουτε επαιον έχοντες προς τους παλαιούς ήμодоξους σχέσεις ασυμβιβαστους προς τόν νέον αυτων θρησκευμα. Πδη ή κατακτητής ήγαγκάσθη να εκδώσθ τῷ 1674 διαταγήν, δι' ής επεβάλλετο ή εις την Ρούμελην ακυβήτης τήρησις των πάντων καθ' εκάστην προσεχών, αττινες ειχον κατ' ολοκληρίαν σχεδόν παραμεληθῆ, και ή αυτῷς Μωαμεθ Β' ήγαγκάσθη επί ποινή θανάτου ν' απαγορεύσθ τούς μεταξύ Μωαμεθανών και χριστιανών γάμους. Αλλ' ουδέν ήττον περί τή μέσα τής επτακαιδεκάτης εκατονταετηρίδος οι γάμοι ούτοι ήσαν εντ' συνήστατοι, και τοσαυτην επήγοντο, προς ταις άλλαις πολλαις αιτιας, την μεταξύ των δύο θρησκευμάτων σύγχυσιν, ώστε ή ισλαμισμός, αντι να προσλαμβώνη διά του αδιακόπου εκείνου προσλητισμοῦ νους όπαδούς, έφαινετο μάλλον κινδυνεύων ν' αποβάλλη τον ιδιόζοντα αυτου θρησκευτικήν χαρακτήρα. Επί πασι δέ πολλή ήρχισεν επικρατούσα και μεταξύ αυτων των Οθωμανών δυσάρτεσκια ένεκα των προνομίων, τή οποία απεδίδοντο εις τους προσηλύτους. Τόν τάγμα ιδίως των γενιταίων ήγαγκάσθη, διότι έβλεπον εκατο άνανεύόμενον διά των χριστιανοπαίδων, ενῷ οι συγκροτούντες αυτό ήξίον να μεταβιβάζωσιν μάλλον εις τή ίδια τέκνα τή εις τόν τάγμα τούτο προσηρητημένα πλεονεκτήματα.

Τοιαυτα υπήρξαν τή αποτελέσματα του πολιτικού και κυβερνητικού εκείνου συστήματος. Και μεν, δια του αδιαλείπτως έγγευόμενου εις τόν σῶμα του ισλαμισμοῦ χριστιανικού αίματος, τόν σῶμα τούτο προσέλαμβανε ζωή και δύναμιν ής ούκοθεν έφαινετο απεστέρημενον, αλλά συγχρόνως ως εκ τούτου οι μόν χριστιανοί δέν επαιον στασιάζοντες και συνωμοτούντες, οι δέ Τούρκοι ήρχισαν να δυοαρεστώνται, τόν δέ θρησκευμα αυτων ενωυύνων εντ' μάλλον και μάλλον να παραλύσθ. Καθώς συμβαίνει εις όλας τας θεσμοθεσίας, αττινες αντίβαινουσιν εις τους ήθικούς και φυσικούς νόμους, ή θεσμοθεσία του αδιακόπου προσλητισμοῦ, αν συνεκίγαγε πλεονεκτήματα τινα, συνεπήγαγεν άρκως ενταυτῷ και μέγιστα αποπήματα τή όποια, καθ' εκάστην προαγομένα, ήπειλουν ν' αποθῶσι πολυ των πρώτων ισχυρότερα. Περί τή μέσα τής επτακαιδεκάτης εκατονταετηρίδος ή μεταρρυθμίσις απεθύη αναπόδραστος. Τόν οθωμανικόν κράτος, τόν όποιον δέν ήκμασε και δέν επεγαλοούργησεν ειμή δι' άκαταπαύστων από του χριστιανισμοῦ δινοιών, απεφάτισεν εκτοτε να υπάρξθ δια του ίδιου αυτου κεφαλαίου' επί δέ τῷ βασιτῷ ταυτη επωκοδοτήθη τή νέον τής Ί. Πύλης σύσ-

δτι και η σύζυγος του Παναγιώτου, Κία το γένος...

Αλλά ταυτα πάντα δίδουσι μὲν ἡμῖν ἐνοιοῦν...

(Ἔπεται συνέχεια.)

Η ΝΗΣΟΣ ΑΝΔΡΟΣ

και οι εν αυτη Δυναστεια (1207—1566).

(Συνεχ. της φυλλ. 293.)

—οοο—

Πρώτη αιτία του χωρισμού της νήσου Άνδρου...

μενος γάμος δὲν ἔρσκει τῆ δημοκρατίῃ τῆς Βενε...

διὰ τὸν ἀναδειχθέντα ζῆλον του, τὸν διέταξαν νὰ...

διὰ τὴν Φλωρέντζαν. Δὲν ἤρκεσθη δὲ μὲ μόνην ταύ...

του Ιακώβου Κρίστου. Εκτός τούτων είχαν η Πε-
 τρωνίλλα και επί του Αιγαίου να απαιτήσῃ παρά
 του Κρίστου τῆς χειρῆς τῆς ἀποτίμημα, τὸ ὁ-
 ποῖον ἐκουσίως νὰ δώσῃ ὁ Κρίστος δὲν ἐδείκνυε
 πολλὴν ἐρεξίν. Συγχρόνως ἕμως ἦτο κενὴ καὶ ἡ
 κληρονομία τῶν δύο τριτημορίων τῆς Εὐβοίας, ἐπι-
 τῶν ὁποῖων μόνη ἡ δημοκρατία ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ
 ἐκ νέου ὅπως ἂν ἤθελεν, ἀφ' οὗ ὁ τιτουλάριος αὐ-
 τοκράτωρ Κωνσταντίνουπόλεως Ἰάκωβος Δὲ Βὺ, ἡ
 κατὰ τοὺς Ἰταλοὺς Δὲ Βάλτζη, παρεχώρησεν αὐτῇ
 τὰ ἐπὶ φιλοῦ ὀνόματι δικαιώματά του ἐπὶ τῆς τι-
 μαριωτικῆς ἐπικυριαρχίας. Ὁ Βερθολομαῖος Γάλ-
 ζης, ὅστις ἦτο ἰδιοκτήτης τοῦ ὑπολοίτου τριτημο-
 ρίου τῆς νήσου, δὲν ἔλειψε νὰ παρουσιάσῃ ἀμέ-
 σως εἰς Βενετίαν, ὥστε εἰ δυνατόν νὰ ἐνεργήσῃ
 δι' ἑαυτὸν τὴν τιμαριωτικὴν περιβολὴν τῶν κτη-
 ματῶν τοῦ τελευταίου Δάλλε Κάγκερι, ἅτινα πε-
 ριέλλον τῇ δημοκρατίᾳ· συγχρόνως ἕμως ἀνεφάνη
 καὶ ἄλλοι ἀξιώσεις ἐχόν ἐπὶ ἐνὸς τριτημορίου τῆς
 Εὐβοίας, Ἰανούλης Δὲ Νοαῦερ, τοῦ ὁποῖου οἱ πρό-
 γονοὶ εἶχον ποτὲ μερίδιον ἐπὶ τῆς νήσου, καὶ ὅστις
 εἶχε λάβῃ ὁ ἴδιος ἐκεῖ σημαντικὰ ὑποστάτικα ἀπὸ
 τοῦ συγγενεῖς του, τοῦ Γαίζης καθὼς καὶ τοὺς Κά-
 κερι. Κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ὁ Γαίζης, νομίζων
 ἐαυτὸν ἀκόμη τιμαριούχον ἐξαρτώμενον παρὰ τῶν
 Ἰγερμόνων τῆς Ἀγαίας, ἀπετάθη εἰς τὸν ἐκεῖ βαί-
 λον Μαϊώττον Δεῖ Κοτταρέλλι διὰ νέαν περιβολὴν.
 Ἐν Βενετία δὲν ἦσαν ἀκόμη καλῶς πληροφορημένοι
 περὶ τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων, καὶ τῶν
 δικαιωμάτων ἀμφοτέρων τῶν αἰτούντων· δι' ὃ τοὺς
 διέταξαν τὴν 12 Σεπτεμβρίου 1383 πρὸ πάντων
 νὰ πέμψωσι ταχυδρόμους εἰς Εὐβοίαν, διὰ νὰ φέ-
 ρωσι τὰ ἐπὶ τῶν διεκδικουμένων προνομίων δι-
 πλώματα αὐτῶν· συγχρόνως ἐδόθησαν εἰς τὸν βαί-
 λον ὁδηγεῖν νὰ γράψῃ εἰς τὸν Μαϊώττον, καὶ νὰ
 λάβῃ πληροφορίας περὶ τυγούσης τιμαριωτικῆς κλη-
 ρονυχίας ἢ ὑποθηκεύσεως πύργων παρὰ τοῦ Γαίζης
 εἰς τὸν Νοαῦερ, καθὼς καὶ περὶ τῶν ἐπὶ τῆς διαδι-
 κασίας προκειμένων ἐγγράφων. Ἐπερὶπαν ὡσαύτως
 νὰ ἐρευνήσῃ ἂν τυγῆν ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι συγγε-
 νεῖς ὡντες τοῦ τελευταίου δουκὸς, καὶ νὰ κατάρ-
 σῃ τὰ εἰσοδήματα τῶν δύο τριτημορίων, καὶ νὰ
 φροντίσῃ πρὸς διατήρησιν τῶν βενετικῶν φρουρίων.
 Τρεῖς ἡμέρας μετέπειτα ἐδόθη εἰς τὸν βαίλιν πλη-
 ρυσίως νὰ ἐκπληρῇ πρόσωπον· καθέμουντα
 τοποκράτου τοῦ Κάγκερι εἰς τὰς ἐπὶ τῆς Εὐβοίας
 ὑποθέσεις. Καὶ εἶχε μὲν ἀρῆσαι ὁ Νικολῶς Δάλλε
 Κάγκερι διαφόρους νόθους υἱοὺς μεταξὺ τῶν ὁποῖων
 Φραγκίσκος ἦτο ὁ ἀξιώτερος (α')· ἀλλ' αὐτοὶ ἔρε-
 νον εὐχαριστῆμένοι μετὰ ὅσα ἀπέπεισαν αὐτοὺς ὁ πα-
 τὴρ ἐν τῇ διαθήκῃ του, καὶ δὲν παρουσιάσθησαν

(α) Εἰς τὸν Φραγκίσκον τοῦτον, ἐπικαλούμενον Δὲ Περώνη,
 ὅστις περιεβλήθη μετέπειτα τὸ ἄξιωμα Φραγκοφύλακος τῆς
 Βενετικῆς δημοκρατίας ἐν Ναυπλίᾳ (ἀπὸ καὶ ἀπέθανε τὸ ἔτος
 1427), ἀπενομήθησαν μετέπειτα (τὴν 22 Ἰουλίου 1417), καὶ
 εἰς 200 ἕκαστον ἀπὸ τοῦ εἰσοδήματος τῶν κτημάτων τῆς Αἰ-
 βίου καὶ Λυκάδος, διὰ νὰ εἴη ἀξιοπρεπής.

καθ' ὅλου εἰς τοῦ βαίλου τὴν πρόσκλησιν. Ἐξ ἐνε-
 τίας ἀνεφάνη πάρχοντα εἰς Βενετίαν ὁ Φίλιππος Ἰα-
 ννου Σανούδος· ἐξ Εὐρίπου, ὁ πρότερον διατελέ-
 σας Φρούραρχος Πτελεῶν (1360—1362), ὡς πλη-
 ρεῖσίσιος τῆς Μαρίας Σανούδης, θυγατρὸς τοῦ Νι-
 κολῶ ἐκεῖνου Σπετσαβάνδα· αὐτὸς παρουσίασε δύο
 ἀγωγὰς, ἐκ τῶν ὁποῖων ἡ μία ἀπέβλεπε εἰς τὴν Εὐ-
 βοίαν, ἡ δὲ ἄλλη τὴν νῆσον Ἄνδρον. Ἐπέβλεπεν ὁ
 ἕμως κατὰ τὸν ἴδιον καιρὸν ὁ Νικολῶς Βενιέρ, τοῦ
 ὁποῖου ὁ πατὴρ ἴδιος ἀναλόμασιν ἤδη πρότερον
 (συντελεία διαγγέλματος τῆς 8 Δεκεμβρίου) εἶχε
 ἐξοπλίσει νυμφαγωγὸν κατεργον, ἀδείξας αὐτῇ τῆς
 Γερουσίας (ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28 Ἰουλίου 1384) ἀ-
 πέπεε μετὰ συνόδου 12 προσώπων εἰς τὸ Αἴγαϊον,
 καὶ ἀπέστειλε πάρχοντα πρὸς αὐτοῦ ἀπεσταλμένον
 τοῦ πρὸς τὸν Φραγκίσκον Κρίστου, διὰ νὰ παρα-
 λάβῃ τὸ τῆς χειρῆς ἀποτίμημα τῆς συζύγου τοῦ
 Πετρωνίλλας, ἀνεφάνη τοιούτῳ τῆς τετραπλῆς, εἰ-
 κῆρον περιπεπλεγμένη διάν.

Τίχιον τῶν ἄλλων διεβλήθη τὸ περὶ τῶν δύο τρι-
 τμημορίων τῆς Εὐβοίας ζήτημα· παρὰ πάντων ἀνε-
 γνωρίσθη ὅτι ὁ Γαίζης δὲν εἶχε περιαιτέρο κανὴν
 δικαιώματι, παρὰ ἐπὶ τοῦ παρὰ τὸν προγόνου του
 κατεχομένου ἐνὸς τριτημορίου· τὰ δικαιώματα τοῦ
 Ἰανούλη Δὲ Νοαῦερ ἐφαίνοντο ὅτι δὲν ἦσαν μὲν κατὰ
 πάντα ἀναμφισβήτητα, καθὼς ὡς τὸ τῆς Μαρίας
 ἐν τούτοις ἡ Γερουσία ἀπεφάνθη τὴν 22 Ἰουλίου
 1385, ὅτι ἐκάστη ἐκ τῶν τελευταίων τῶν ἀξιώσεων
 ἐχόντων, ἔπρεπε νὰ ἀπονεμηθῶσι τὰ εἰσοδήματα ἐκ
 τριτημορίου τῆς νήσου τὰ φρούρια ἕμως καὶ ἡ ἐπὶ
 τῆς χώρας δικαιοδοσία νὰ μένωσιν εἰς χεῖρας τῆς
 δημοκρατίας, τὰ δὲ ἔξωδον πρὸς διατήρησιν τῶν ἐν-
 χυσιμένων πύργων νὰ ἀπαιτῶνται ἐκ τῶν εἰσοδη-
 μάτων. Τοιούτῳ τῶν ἀπέκτεινε ὁ εἰς τὸν Νοαῦερ
 ἐν τρίτον τῆς νήσου, τὸ ὅποιον ἔμεινε εἰς τὴν ἰδί-
 ατητα τῶν μετὰ τῆς τοιματικῆς κατακτήσεως
 ἢ Μαρίας Σανούδης ἀπέκτεινε τὸ μέρος τοῦ
 νήσου μετὰ τῆς πρωτεύουσας· ἐπειθ', εἰς τὴν περὶ
 λην τοῦ ὁποῖου μέρους ἔκειτο καὶ ἡ ἐπὶ γῆρας ἡ
 πονεμένη ὡς ἀποτίμημα γῶσιν τὰς Πετρωνί-
 νίλλας Ἰάκω, καὶ τὸ ἀρῆσεν εἰς κληρονομίαν τοῦ
 ἀπογόνου αὐτῆς, τοῦ ἀναστάσι Ἀνδρου καὶ Μάρ-
 ρου. Ὁ Φίλιππος Σανούδος ἔλαβεν ἐπὶ τῆς νήσου
 ὡς τιμῆρον παρ' αὐτῆς τὴν 14 Ὀκτωβρίου τὸν
 πύργον καὶ τὸ χωρίον Πάργη εἰς εὐχαριστήριον
 διὰ τοὺς κόπους τοῦ· ἡ ἀίτησις του ὅμως, νὰ τῷ
 δοθῇ ἡ ἀδελφὴ ἡ ὀνομαζομένη τὴν πύργον καὶ τὸν ἐξώστη
 ἄλλου τινὸς πύργου κειμένου πλησίον παρὰ τὰ εἰ-
 χῆ τῆς Εὐρίπου, ἅτινα εἶχον φρακθῆ ἀπὸ τοῦ τε-
 λουταίου γενουηνιστοῦ πολέμου, ἀπερρίθη τὴν 9
 Μαρτίου 1386, καὶ οὕτως ἐπέστρεψεν εἰς τὴν νῆσον
 ἐκκληρόνομος δὲ αὐτὸν ἐπὶ τῆς Πάργης καὶ τῶν
 ἄλλων κτημάτων ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωάννου, τὸν ὁποῖον ἡ
 Βενετία διώρισεν τὴν 24 Ἰουλίου 1416 φρούραρχον
 Ἐρσού ἐπὶ δύο ἔτη.

Περὶσσότερας δυσκολίας ἐδοκίμασαν εἰς διὰ δι-
 σοσεὶ τὴν μεταξὺ Πετρωνίλλας καὶ τοῦ νέου συζύ-
 γου τῆς Νικολῶ Βενιέρ, καὶ τοῦ Φραγκίσκου Κρί-

ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΣΑΝΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΑΙ ἈΝΔΡΟΥ

κατὰ τὸν Κ. HOFF.

Μάρκος Β' Σανούδος, ἐπιτόκῃς 1261.
 8 δούκ' τῆς Νήσου καὶ Ἄνδρου ἀπὸ τοῦ 1262. 1263. 1262. 1263. 1263. 1266. 1292.

Γεωργίου Α' Δυναστῆ, Σίβου 1286.
 4 δούκ' τῆς Νήσου καὶ Ἄνδρου 1303. 1313. 1315.
 1319. 1321.

Νικολῶ Α' 1310. 1318. 1321.
 8 δούκ' τῆς Νήσου καὶ Ἄνδρου 1321. 1341.
 τῆς γῆς Ἰακωνίτου δὲ Ἐρσού
 ἐκ Ἀνδρου.

Φωριέτης Α' Δυναστῆ, Σίβου καὶ Ἄνδρου
 1362—1371. 1371.
 4. πύργος Ἰακωνίτου ἄλλοι Κάγκερι, τῆς Εὐβοίας, τῶν δύο τριτημορίων
 τῆς Εὐβοίας. 1383.
 5. πύργος Νικολῶ Σανούδ' ἐπὶ τῆς Πάργης τῆς
 νήσου Ἄνδρου 1363. 1383.

Νικολῶ Β' Διπλῆ Κάγκερι, τῆς Εὐβοίας ἀπὸ τοῦ 1319.
 8 δούκ' τῆς Νήσου 1371—1383. 1383.
 τῆς γῆς Πετρωνίλλας Ἰάκω φρούρη τῶν κόπων Ἰακωνίτου
 Κεφαλληνίας Λυκάδος ἐπὶ γῆρας κληρονομίαν τῆς Αἰβίου
 Ἀγίας ἢ Εὐβοίας 1383—1410. Ἰβανίτου ἀναστάσι 1383
 μετὰ τοῦ Νικολῶ Ἀντωνίου Βενιέρ, ὅστις γράμματα τοῦ 1410
 λαμβάνει· εἰς δὲ ἄρσενον γάμον τὴν θυγατέρα Μαργαρίτην Πτε-
 ρωνίτου ἀναστάσι τῆς Νέου.

Φραγκίσκος Διπλῆ Κάγκερι
 υἱὸς τοῦ ἐκεῖ· Νικολῶ, τῶν ἐν Εὐρίπῳ 1417.
 8 πύργος Ἰακωνίτου τῆς Νήσου 1417.

Φραγκίσκος, Δυναστῆς Νήσου. 1286.
 πύργος Καταβῶν Δε Τεργαί, βορρῶς τῶν
 Κεφαλλήνων.

Μάρκος, Δυναστῆς Νήσου. 1311—1375.

Φωριέτης Δυναστῆς Νήσου
 8 δούκ' τῆς νήσου καὶ Ἄνδρου 1376.
 πύργος Φραγκίσκος Α' Κρίστου
 Δυναστῆς Νήσου 1376—1397.
 9 δούκ' τῆς Νήσου 1383—1397. 1397.

Ἰσαβέτα, νεώτερα ἀδελφὴ
 ἀφ' ἄρσενου μετὰ τοῦ
 δουκὸς Ἰωάννου Β' Κρίστου
 τῆς Νήσου. 1384. 1389. 1409.
 ὅστις τὴν κατέλαβε κληρονομία
 ἄλλῃ.

Πετρωνίλλα Κρίστου 1384. 1427.
 πύργος τῆς γῆς Ἄνδρου Νέου,
 8 δούκ' τῆς Ἄνδρου 1384—1427. 1427.
 (12) ἀποδόθηκε τὴν γενεαλογίαν τῶν
 Ζάνου τῆς Ἄνδρου.

Μάρκος.
 Γεωργίου 1319.
 1362 τῶν ἐν Εὐρίπῳ

Νικολῶ Σανούδης Σπετσαβάνδας.
 1360. 1363. 1374. 1375. 1383.
 πύργος Φωριέτης Σανούδης ἐπὶ τῆς γῆς
 τῆς Νήσου, ὁμοίως Νήσου. 1371.

Μαρία
 δουκίς Ἄνδρου 1371—1386.
 ἔφη τριτημορίου τῆς Εὐβοίας
 1385—1426.
 Δυναστῆς Νέου καὶ Ἄνδρου
 138—1414. 1426.
 ἀφ' ἄρσενου μετὰ τοῦ ἐκεῖ 1390
 Γεωργίου δὲ Σαρματίας.
 (12) ἀποδόθηκε τὴν γενεαλογίαν
 τῶν Σαρματίας.

σπου διαφοράν. ὁ τελευταῖος εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τὴν ἀπεσταλμένον τῷ Βενιέρ ἕνα κανονισμὸν τὰ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ζήτηματα. Ἡ Βενετία ἐδήλωσεν αὐτῷ τὴν 19 Ἰουνίου, 1381, ὅτι ἡ δημοκρατία ἤθελε χαρῆ πολὺ ἐάν ἐνέδιδεν· ἐάν δὲ ἐζήτει ὑπεκφυγῆς, ὅτι ἡ πολιτεία ἤθελε βοηθήσει τὸν ἐνάγοντα εἰς τὴν δίκαιόν του· ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐδόθη καμμίαν ἐξήγησιν, τὴν ἴδιαν ἡμέραν καθ' ἣν ἐγίνεν ἡ νέα διανομή τῆς Βυβίας, ἀνανεώθη ἡ πρώτη ἀπόφασιν, συγχρόνως δὲ κατεσθένεσκον καὶ τὰ ἐν Κρήτῃ κείμενα δέματα βαμβάκων τοῦ ἀποθανόντος δουκὸς, καὶ πωληθέντων αὐτῶν παρακαταπέθεσαν τὰ ἐξ αὐτῶν χρήματα παρὰ τῷ ταμειῷ τῆς νήσου. Εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον Κρίστον ἀπεστάλη δι' ἐντολῆς τῆς Πετρανίλλας ὁ Νικολῶς Δὲ Γεράριου, ἀπ' οὗ δὲ καὶ τότε ἀρχὴν δὲν ὑπεχώρησεν, ἐγράψεν αὐτῷ ἡ Γερουσία τὴν 14 Ἰουλίου 1385 ἐντόνον ἐπιστολήν, ὅτι αὐτὸς ὥρμισθησεν εἰς τὸ ἄκρον διὰ τοιαύτην πρωτοφανῆ ἀπιστίαν, καὶ ὅτι ἐάν δὲν συμμορφώθῃ καὶ τόρᾳ ἀκόμη μετὰ τὰ διαταχθέντα, θέλουσιν ἐφαρμοσθῆ κατ' αὐτοῦ τὰ ἄρμδια μέτρα. Ἀλλὰ πάντοτε ἐβράδυνεν ὁ δουξ. Ὄθεν κατὰ πρῶτον ἐδόθη διαταγὴ τὴν 19 Ἰανουαρίου τοῦ ἐπομένου ἔτους εἰς τὸν δουκᾶ Μάρκον Ζένον τῆς Κρήτης (1385—1387) νὰ παραδώσῃ τὰ ἐν πρῶ θλαυροφυλακείῳ χρήματα τοῦ Κάρκερι εἰς τοὺς κληρονόμους, τουτ' ἐστὶν εἰς τὸν μπριουῖν τῷ Θανόντος Νικολῶν Σανουδῶν· ἐπειδὴ δὲ ὁ Ζένος, χάριν συγγενείας μετὰ τοῦ δουκὸς Κρίστον ἤγορᾳ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ διάταγμα, ἐπανελήθη ἡ πρὸς αὐτὸν διαταγὴ τὴν 11 Δεκεμβρίου ἐντονότερον. Καὶ ἡ μὲν πληρωμὴ ἐγένετο· ἡ Πετρανίλλα ὅμως δὲν ἀπίστευσε τῶν δικαίων τῆς, ἀν καὶ ἡ Βενετία τὸ 1386 ἐμεισίτευσεν ἀπαξ ἐπὶ ὑπὲρ αὐτῆς. Ἡ δίκη ἐμεινεν ἐκκρεμὴς μέχρις ὑστεροτέρων χρόνων· παρακατιῶν θέλω ἐπανέλθει ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον.

Ἐπι μάλλον περιπεπλεγμένη ἦτο ἡ ἄλλη ὑπόθεσις, διὰ τὴν ὁποῖον ὁ Φίλιππος Σανουδῶς, ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Μαρίας, παρουσιάσθη ἐνάγων εἰς Βενετίαν. Ἡ Μαρία ἀπέλασε διὰ τοῦ ἀρχαγοῦ τοῦ θρόνου Φραγκίσκου Κρίστον κατὰ τὸ 1384 καὶ αὐτὴν τῆς τὴν ἀδελφικὴν κληρονομίαν, τὴν νήσον Ἄνδρον, Νέος δυνάστης, καὶ ξένος ὡς πρὸς τὸν οἶκον τῶν Σανουδῶν ἐξελέξατο τὸν ἄλλοτε πύργον τοῦ Μαρίνου Ἀκροπόλου εἰς ἰδικὴν του κατοικίαν, ἐξ οὗ μετὰ τοῦτο ἤρχισεν ἐντεῦθεν νὰ ἀσκήσῃ μεγάλαν ἐπιρροὴν οὐχὶ μόνον εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ λιγαίου ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ πολιτικὰ ἀπάσης τῆς χριστιανικῆς Ἀνατολῆς· αὐτὸς δὲ ἦτο Πέτρος Ζένος, ὁ δουξ τῆς Ἄνδρου (1384—1427). — (*)

("Ἐπεται συνέχεια.")
 ΝΕΡΟΥΤΣΟΣ.

(*) Ὅρα τὴν περικεφαλαίαν τῶν Σανουδῶν τῆς Κρήτου καὶ Ἄνδρου.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ καὶ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ.

(Συνέχ. καὶ τέλος. "Ἰδε φυλλάξ. 218.)

Νέος τις λόρδος μετὰ προσεκέλευσεν εἰς τὴν ἐξοχὴν του ἐν καιρῷ θήρας. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν, κατὰ τὴν ἐπαγγλὴν τῆς θήρας συγκροτοῦνται οὕτως εἰπεῖν στοσάποδα (Shooting boxes) εἰς 2 συνερχόμενοι οἱ πλούσιοι εὐγενεῖς, ἀναπτύσσουσιν ἀναταστέως τὰς ὀρέξεις των. εἰς ἀξιοσημειωτοὺν δὲ παραδειγμα τοῦ τοιοῦτου κυνηγετικοῦ, πυγμαχικοῦ, φιλοποτικοῦ καὶ ἀκολάστου βίου, ἀντικειμένου μὲν εἰς τὴν χριστοφθεϊαν, ἀλλὰ ζωροῦ, τερποῦ, καὶ θελητικοῦ, ἔστω τὸ τοῦ λόρδου Βύρνας εἰς Newstead Abbey. Λησμονοῦντες τότε τὸν ἀριστοκρατικὸν αὐτῶν τύπον, καὶ ἀποβάλλοντες ὅλα τὰ γελοῖα αὐτῶν προνόμια, ἀναλαμβάνουσι τὴν ἀρχαίαν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἰσότητά, καθ' ἑν καὶ μόνον διακρινόμενοι τῶν λεγομένων δυσγενῶν, κατὰ τὴν ὑπερβολήν.

Ὁ λόρδος Φ. . . , ὅστις ἐμελλε νὰ ἐναγκαλισθῆ τὸ στρατιωτικὸν ἐπάγγελμα, περιεστοιχίζετο εἰς τὴν ἐξοχὴν του ὑπὸ πλῆθος νέων ἀξιωματικῶν, τῶν ὑπῶν ἡ ἀκρα φαιδρότης καὶ τὸ ζωηρὸν πνεῦμα καθίστανον ἐπι λαμπροτέραν τὴν ἀγροτικὴν σκηνὴν εἰς τὴν παρευρισκόμην καὶ ἐγὼ ὡς θεατῆς. Κατέτριβον ὅλας τὰς ὥρας τρώγοντες, πίνοντες, ἀστειρομενοὶ, γελῶντες, τρέχοντες ἐφιπποῖ ὡς μανιακοὶ, σεδόμενοι μὲν τὴν ἡσυχίαν καὶ τοὺς ἀγροῦς τῶν χωρικῶν, καταδιώκοντες ἑμῶς τὰς θυγατέρας καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν, ἀγρυπνοῦντες ἐν κραιπάλῃ νύκτας ὀλοκλήρους, στοιχηματίζοντες στοιχήματα ἀλλόκοτα, ἀλειψόντες, κυνηγοῦντες, παίζοντες, πυροβολοῦντες, κωμωδοῦντες, ἐπι λόγῳ εἰς πᾶν εἶδος τέρψεως καὶ μανίας παραδιδομένοιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὅλα ταῦτα ἐθεωρήθησαν μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας ὡς μονότονα, ὁ λόρδος Φ. . . ἐπρότεινε νὰ ἐσεύρωμεν καὶ νέαν ποικίλιν. Ὄθεν εἰδοποιήσαμεν διὰ τῶν ἐφημερίδων ὅτι χορὸς διὰ συνδρομῶν θέλει συγκροτηθῆ εἰς τὴν παρακειμένην κωμωπολιν T. . . , εἰς τὸν ὁποῖον βεβαίως θὰ συνέβησαν οἱ περίεργοι καὶ οἱ ἀικογενεῖαι των. Καὶ τῶντι τὸ ὄνομα τοῦ λόρδου Φ. . . καὶ ἡ παρουσία τῶν φίλων του εἴλκυσαν πολὺ πλῆθος.

Ἐπρεπε νὰ ἴδῃ ὁ ἀναγινώστης τὴν μικρὰν ἐκείνην πόλιν, μεταμορφωθείσαν εἰς στρατόπεδον, ἐφτάζαν οὕτως εἰπεῖν τὰ Βήκχιον. Ὁ ἡλικὸς τῶν ὑργᾶνων, ἐπαναλαμθανόμενος ὑπὸ τῶν ὑψηλῶν λόφων, ἤρθεσε τοὺς περίεχωρικούς, καὶ παρεκίνησεν αὐτοὺς νὰ συγκροτήσωσι δευτέραν ἐορτὴν οὐχ ἵπτον θεωρηθῆ τῆς ἡμετέρας. Βίρσικομῆθα εἰς ἄλλα ἕθηρα καὶ ἀνωμαλοῦμεν ἄλλους ἁέδουκτας.

Ἀλλὰ καὶ τὸ ὄρατον φύλλον ἐπιλοτισμήθη νὰ καταρασθῆ τὴν ἐορτήν, διότι ποτὲ δὲν εἶχεν ἰδῆ νέος τόσο κομψούς, οὔτε ἀμήγυριν τόσο ἐκλεκτήν. Πίσσον ἐπαλλον ὅλοι ἐκεῖνοι αἱ νέαι καρδίαι! Πόσον τὸ θελήτρον ἦτο ἰσχυρόν! Τίς ἐδόξατο ν' ἀντι-

στῆ εἰς αὐτό; Οἱ πλείστοι τῶν φίλων τοῦ λόρδου Φ. . . εἶχον εὐγενεῖς τὸ ἦθος καὶ χαριεῖς τοὺς τρόπους, καὶ ὅλοι σχεδὸν ἐγίνωσκον κατὰ βάρους, τὴν ἀσιμμαντον μὲν ἀλλ' ἀκαταμάχητον διάλεκτον, τὴν τέχνην τοῦ εἰσχωρεῖν εἰς τὴν καρδίαν τῶν γυναικῶν διὰ κενολογίας καὶ δ' ἐπιτηδεῶν θωπειῶν. Νόθος ἐγὼ μετὰ τῶν ἄλλων ἀμέτοχος ἤμην τούτων τῶν πλεονεκτημάτων· τὸ πρόσωπόν μου δὲν εἶναι εὐμορφον, τὸ ἀνάστημά μου στερεῖται χάριτος, καὶ οἱ τρόποι μου εἶναι μάλλον σκαιοί. Ἐκαθήμην ἀρα βιβλῶν καὶ ξένος. Αἱ μελέται, τὰ δυστυχήματα, ἡ ἀφοσιώσις μου εἰς τὴν σύζυγόν μου, αἱ εἰρηναῖα ἀπολαύσεις τοῦ οἰκιακοῦ βίου δὲν μὲ ἀφῆκαν νὰ σπουδάσω τὴν ἐπιπόλαιον ὁμιλητικὴν, τὴν τοσοῦτον ἰσχυρὰν εἰς τὰς συναναστράφας. Ἐχόρευσα μόνον δις μετὰ νέαν ὄλιαν ἐγκαταλελειμένην, διότι ἦτο ἀσχημος, δειλὴ καὶ συνεσταλμένη. Αἱ τοιαῦται νέαι, ἀσθανόμεναι τὴν ἀπομνήσιν των, ἀποβάλλουσι καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα καὶ αὐτὴν τὴν ζωρότητα των, ἥτις ἀναπληροῦντο εἰσοτε τὴν ἑλλειψιν τῶν ἐξωτερικῶν πλεονεκτημάτων, ἢ καὶ αὐτῆς τῆς διανοητικῆς ἰκανότητος.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων παρθένων μίχα ἐξεῖχε διὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν σεμνότητα· ποσαύτη δὲ ἦτο ἡ χάρις καὶ ἡ αἰδῶ καὶ τὸ θελήτρον αὐτῆς, ὥστε ἐπισκαλεῖτο Δευκὸν Ἰου. Ὅλοι σωρηδὸν τὴν περιεστοιχίζον, καὶ ὅλοι ἠμιλλῶντο τίς νὰ χορεύσῃ μετ' αὐτῆς. Οἱ μυθιστοριογράφοι, ὅπως ἐξεικονίζουσι κατὰ φαντασίαν τὸ κάλλος, σύμμετρον, τέλειον, ἴσον τοῦ τῶν ἀγγέλων, καθιστῶσιν αὐτὸ γελοῖον. Ἐγὼ ὅμως θέλω προσπαθῆσαι νὰ ζωγραφίσω τὸ τοῦ Δευκοῦ Ἰου ὅπως τὸ εἶδον. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἦσαν γαλακοὶ ὡς ὁ οὐρανὸς τῶν Ἀθηνῶν, μεγάλοι, μαλακοὶ, ἐμπυροὶ, εὐμενεῖς, καὶ ἐξωγόνοον παραδόξως τὸ πρόσωπόν τῆς, οὗ τινος οἱ εὐρυθμοὶ χαρακτῆρες θὰ ἐφαίνοντο ἄλλως ψυχροί. Ἡ ἀντίθεσις τοῦ αὐστηροῦ σχεδὸν ἦθος τῆς πρὸς τὰ βλέμματά της, ἐρμηνεύοντα ἐν σαυτῇ θερμότητα, ψυχῆς, σταθερότητα, δύναμιν, βάρους αἰσθημάτων, σ' ἐμάγευε. ἄσας κόμης καστανῆς περιεχέτο ἐν εἶδει βοστρύχων, φυσικῶν εἰς τὸ ὄρατον μέτωπον καὶ τοὺς λευκατούς ὄμους τῆς. Χάρις ἀπαράμιλλος, μεγαλοφροσύνη εὐγενής, ἦθος ἡγεμονικὸν μὲν ἀλλ' ἐπρησάγορον, ἰδοῦ ἐν γένει τὰ κυριώτερα τῶν χαρακτηριστικῶν αὐτῆς. Ζητῶ συγγνώμην, διὰ τὴν λεπτομέρειαν· ἀλλὰ βαθέως ἐνετυπώθη εἰς τὴν καρδίαν μου ἡ νέα ἐκείνη, καθόσον μάλιστα τὸ ἀγγελικὸν αὐτῆς κάλλος ἐγένετο ἀφορμὴ τῆς παρουσίας δικηγορίας μου.

Ὅλοι λοιπὸν, πλὴν τοῦ λόρδου Φ. . . , δελεασθέντες ὑπὸ τῆς καλλονῆς τῆς νέας, συνέβησαν περὶ αὐτὴν. Νέος τις λοχαγὸς τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς, περίφημος γυναικολάτρης, κληρονόμος μεγίστης περιουσίας, τὸ ἀνάστημα ἀθλητικὸς καὶ ὄρατος τὸ πρόσωπον, ἐφαίνετο σπουδαζὼν πλείον τῶν ἄλλων περὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς εὐνοίας τῆς νέας Μαρίας. Ὁ δὲ μετ' αὐτὸν περιπαθεστέρος, τὸν ὁποῖον ἐπαπομάζω Τρέβωρ, ἦτο νέος εἰς εὐγενῶν, μέλων νὰ

ἐπιδοθῆ εἰς τὰ διπλωματικά. Ἐάν ἡ Μαρία ὑπεμετὰ πρὸς τὸν ἕνα, ὁ ἄλλος συναφροῦτο. Ἐάν ἤκουε μετὰ τινος προσοχῆς τὴν ὁμιλιαντούτου, τὸ πρόσωπον ἐκείνου ἐγίνετο καταφρόνατον.

Περὶστασις τῆς ὄλιαν εὐτελής καὶ ἀναξία λόγου ἤκαψε μεταξὺ τῶν δύο τούτων πόλεμον, λαβόντα γένεσιν πρὸ μικροῦ ἐκ σφοδρότατης ζηλοτυπίας. Ὁ λοχαγὸς εἶχε λάβει τὴν χεῖρα τῆς ὄραίας Μαρίας διὰ νὰ χορεύσῃ τὸν πρῶτον χορὸν μετ' αὐτῆς· ἀλλ' ὁ Τρέβωρ ἐλθὼν εἶπε·

— Λοχαγέ, ἡ κυρία ἐδέχθη πρὸ πολλοῦ τὴν πρότασίν μου. Ἐλπίζω, κυρία, εἶπε στραφεῖσα πρὸς τὴν Μαρίαν, ὅτι δὲν τὸ ἐλησμονήσατε.

Βούθημα ἀνέβη εἰς τὰς παρειὰς τῆς Μαρίας, προὐδούσης τὴν ἔριδα.

— Τῶντι, τῶρα ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἔδωκα τὸν λόγον μου εἰς τὸν Κ. Τρέβωρ. Ἐάν ὅμως ἦτον δυνατὸν θὰ ἐχόρευα καὶ μετὰ τοὺς δύο. Λοχαγέ, δὲν θὰ θυμώσετε ἔ;

Καὶ μετ' ἐλθὼν ἰκετευτικῶν ἐφαίνετο ζητοῦσα ἔλεος ἀπὸ τῶν ζηλότυπων λοχαγῶν.

Ὁ λοχαγὸς ὑπεχώρησε ῥίψας βλέμμα ἀπειλητικὸν ἄμα δὲ καὶ προκλητικὸν πρὸς τὸν Τρέβωρ, μετὰ μικρὸν δὲ καὶ ἀνεχώρησεν ὄλιαν διόλου. Ἀγνοῶ διὰ τί ἡ καρδία μου μετ' ἐκεῖνος ἔκτοτε ὅτι τὸ εὐτελὲς τοῦτο περιστάτικὸν θέλει γενέσθαι δυστύχημα· ἴσως διότι ἐγνώριζον καὶ τὸν δύο τὸν ἀνένδοτον χαρακτῆρα. Ὁ Τρέβωρ, ἐνθ' ἐχόρευε μετὰ τὴν Μαρίαν, ἀνεζήτηε διὰ τοῦ βλέμματος τὸν λοχαγόν, οὗ τινος εἶχεν ἐνοήσῃ τοὺς ἐχθρικούς σκοπούς. Ἐγὼ δὲ ἐβλίπων· ὅτι τὰς ἐνθέρμους περιποιήσεις του πρὸς τὴν ὄραίαν συντροφόν του, συνεκέρη ἀνησυρία καὶ ὄργη.

Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ὁ λόρδος Φ. . . προσέφερε λαμπρότατον γεῦμα πρὸς ὄλους ἐκείνους· οἵτινες τὸν εἶχον συνοδεύσει εἰς τὸν χορὸν· ἦσαν δὲ καὶ ὁ λοχαγὸς καὶ ὁ Τρέβωρ μετὰ τῶν ἄλλων. Ὁ λοχαγὸς ἐλθὼν πρῶτος ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράθυρον· ὁ δὲ Τρέβωρ ἐπέκλεισε πλῆθος τῆς ἐξωτερικῆς θύρας. Ὁ λοχαγὸς τὸν παρετήρησεν, ὠχρίασε, συνέσταλε τὰ χεῖλη, καὶ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν θέσιν του· ἀδιάφορος τὸ φαινόμενον· ἐγὼ ὅμως, οἰστίς εἶχον ἀποφασίσει νὰ παρατηρῆ καλῶς καὶ τοὺς δύο, δὲν ἠπατήθην. Καὶ ἐλθὼν ἐστάθη ὄρατος εἰς τὴν ἀραν τῆς αἰθούσης, κατέναντι τῆς εἰσόδου, καὶ προσήλωμένα ἔχων τὰ βλέμματα εἰς αὐτήν. Οἱ δύο ἀντρασταὶ ἀντεχειραρισθῆσαν ἀπαντηθῆντες, ψυχρῶς μὲν ἀλλ' εὐγενῶς.

Εἰς τὴν τράπεζαν παρεκλήθητο εἰκοσι δαιτυμόνες· τὰ φαγητὰ ἦσαν ἐξαιρετικά, ὁ οἶνος ἀφθονός, ποικίλος καὶ θαυμαστός· καὶ ἡ εὐθυμία μεγίστη· οἱ δὲ δύο ἀντρασταὶ καθήμενοι μαζὰν ἀπ' ἀλλήλων ἐφαίνοντο λησμονήσαντες τὴν ἀντιζηλίαν των. Ὅλιγον μετὰ τὴν ὀγδόην ὄραν ἔφεραν τὰ ὀπωρικά, οἶνον Πόρτου, καμπανίτην καὶ μαδέρειον· ἐπὶπύθησε δὲ ἡ γενικὴ εὐθυμία ἐνεκα προπόσεων τινῶν, ἐξ ἐκεινῶν τὰς ὁποίας οἱ νέοι συνειθίζουσι νὰ φέρωσι μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν ὑπηρετῶν. Τότα ἀναστάς

ὁ οἰκοδεσπότης, καὶ ὑψώσας ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ποτήριον πλήρες ἀφροῦ εἶπεν·

— Φίλοι μου καὶ σύντροφοι, γεμίσατε τὰ ποτήρια σας. Πρόκειται περὶ προσδόσεως ἀγαπητοῦ εἰς ὄλιγον ἡμᾶς· εἴθε τὰ χεῖρά τ'οιοῦτος εἶναι ὁ νόμος. Ὡς πῶμα ἐπὶ ὑγιαν τῆς ὥρας Μαρίας, τοῦ Λευκοῦ "Ιου! Σὺς προσκαλῶ ὄλους· δεχθῆτε ὄλοι τὴν πρόσκλησίν μου.

Καὶ γενικαὶ ἐπυφνημαὶ ἐμαρτύρησαν τὸν θαυμασμὸν ὄλων ἡμῶν πρὸς τὸ κάλλος τοῦ Λευκοῦ "Ιου. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι καὶ ὁ λοχαγὸς καὶ ὁ Τρέβωρ ἐπανελάβον ἐκ τῶν πρώτων τὸ ὄνομα τῆς ὥρας νέας· ἡ χεὶρ τοῦ λοχαγοῦ ἔστρεψε μάλιστα ὅτε ἐπλησίασεν εἰς τὰ χεῖρά του τὸ ποτήριον.

— Καὶ τίς δὴ εὐχαριστήσῃ τὴν ὁμήγουρον, ἰσώτης τις νέος, ἐξ ὀνόματος τοῦ Λευκοῦ "Ιου.

— Τί ἐρώτησις! ἀνερώνησέ τις ἄλλος· ὅποιος εἴλωσε περισσότερον τὴν εὐνοϊάν της τὸ ἐσπέρας τῆς συναναστροφῆς.

— Σῆμα λοιπὸν Τρέβωρ, σῆμα εὐθὺς ἀνέκραξαν πολλοὶ πρὸς τί τῶσα συστολή; Ὀλην τὴν νύκτα ἐκέλευν ἔχθροες μαζὴ της· κανείς ἄλλος δὲν τὸ κατώρτωσε· μόλις εὑρίσκαμεν καιρὸν νὰ τὴν εἰπῶμεν καμμίαν λέξιν.

— Τὸ κατ' ἐμὲ, ὑπέλαθεν ὁ λόρδος Φ. . . ὑποθέτω ὅτι καὶ ὁ λοχαγὸς ἔχει δικαιώματα! ἴδιότι πολλὰκις παρετήρησα τὴν ὥραν Μαρίας· χαμογελοῦσαν πρὸς αὐτὸν μικρὰ βεβαίως ἢ εὐνοια· ἀλλὰ ἐμφαντικῆ.

Ἀλλὰ καὶ οἱ δύο, ἀμνηστούμενος ἐπίσης, εἰσιώπων. Ὁ λοχαγὸς ἔσφιγγε τεταραγμένως τὸ πατήριον, ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν συνδαιτυμόνων, τῶν ὁποίων τὸν ἐγκέφαλον εἶχεν ἤδη διαταράξει ὁ οἶνος, οἱ μὲν ἐτάχθησαν ὑπὲρ τοῦ ἀξιωματικοῦ οἱ δὲ ὑπὲρ τοῦ διπλωμάτου, αἵτινες ἕως ἐξηκολούθουν νὰ σιωπῶσιν, ἐνῶ συνεζητοῦντο τὰ περὶ αὐτῶν μετὰ τοιαύτης σφοδρότητος, ὡς εἴαν ἡ σωτηρία τοῦ κράτους ἐκρέματο ἀπὸ τὴν γελοῖαν ταύτην συζήτησιν. Ἐνίοτε μόνον ὁ λοχαγὸς ἐρόειπε πρὸς τὸν Τρέβωρ βλέμματα ὄργισμένα, τὰ ὅποια οἱ ἄλλοι μὲν δὲν παρετήρουν, ἐγὼ ἄρα ἐβλεπον. Νέος τις μαντεύων κακὰ ἐκ τῆς σιωπῆς τῶν δύο ἐραστῶν, καὶ ἐπιθυμῶν νὰ καταπαύσῃ τὸν ἀδιακόπως ἀυξάνοντα ἐρεθισμόν, εἶπε·

— Ζητῶ τὸν λόγον· ἰδοὺ ἡ πρότασίς μου· στοιχηματίζω ὅσον θέλετε ὅτι ἡ νεαρὰ καρδιά της Μαρίας δὲν κλίνει ἀκόμη εἰς κανένα ἐκ τῶν δύο λατρευτῶν της. Τί μᾶς μέλει; ἅς συμβουλευθῶμεν τὴν τύχην· μὴνὰ ἢ ζυγὰ; Καὶ ὁ Τρέβωρ καὶ ὁ λοχαγὸς ἅς ὑποταχθῶν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς τύχης· ὅποιος κερδίσει ἐκεῖνος ἅς ἀποκριθῆ.

Καὶ ἡμεῖς μὲν ὄλοι ἐγελάσαμεν οἱ δύο ἕως ἀντεραστῆ εὐκωλύσασαν ἐπι μᾶλλον. Ὁ λοχαγὸς ἐγένετο κάτωχρος· προσήλωμένος ἔχων τὸ βλέμμα εἰς τὸν οἶνον τοῦ ποτηρίου του, ἀπὸ τὸν ὅποιον ἐρόφει μικρὸν κατὰ μικρὸν, ἐπροσπάθει νὰ φωνῇ ἀδιάφορος· ἀλλ' ἡ ταραχὴ του ἀνεδεικνύετο· ὁ δὲ Τρέβωρ, πρὸς ὅτι ἐκεῖνος καὶ ἐγκρατέστερος

ἑαυτοῦ γινόμενος, ἱστατο ἀκίνητος. Ἐγὼ δὲ παρατήρουν καὶ τὰ ἐλάχιστα κινήματα των. Ἰκειδὴ ἔλκων ἶδει ἐξ ἀρχῆς τὸ δράμα αὐτὸ, μοι ἦτο εὐκόλος ἡ ἀνάπτυξις του· ἡ ματαιότης, ὁ ἔρις ἐπάλοιον καὶ παρὰ τοῖς δύο ἀντερασταῖς· ἡ ἀπροσδόκητος αὐτῆς περιστασις εἶχε διεγείρει, ἐρεθίσαι καὶ ἀναφλέξει τὰ σφοδρότερα πάθη τῆς ψυχῆς των· ἕλκων ἐκλάθει γελοῖον καὶ ἀπίθανον τοιαύτην ἐρίδα· ἐγὼ ἄρα, γινώσκων ἀρκετὰ τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν, δὲν ἤμην τῆς αὐτῆς γνώμης.

— Λοχαγέ, εἶπον κρυφίως πρὸς τὸν παρακλήμενον, ἐνόμισα ὅτι ἡ τιμὴ περὶ τῆς ὁποίας γίνεται τόση φιλονεικία, σὲ ἀνήκειν ὅταν εἶδα τὴν Μαρίαν ἐρυθριῶσαν ἀπὸ ὑπερηφάνειαν, καὶ εὐχαριστήσιν κατὰ τὰς πρώτας ἐνδείξεις της εἰς αὐτὴν ἀφοσιώσεώς σου.

Αὐτὸς δὲ ὑπομειδιῶσας ἀπεκρίθη·

— ἔχεις δίκαιον· ὁ Τρέβωρ δὲν ἔχει κανέν δικαίωμα, κατὰ τὴν γνώμην μου τοῦλάχιστον.

— Φίλοι μου, εἶπε τέλος πάντων ὁ Τρέβωρ με ἀταραξίαν, νομίζω ὅτι ἐδώκαμεν εἰς τὸ πρᾶγμα σημασίαν ὁποῖαν δὲν ἔχει· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγένεον, ἀνγκάζομαι νὰ εἰπῶ τὴν γνώμην μου· κατ' ἐμὲ κανείς ἐκ τῶν παρόντων δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαίτησῃ προτίμησιν, τὴν ἡποῖαν ἐγὼ κατέκτησα· ὁ στρατιωτικὸς ἀντεραστῆς μου δὴ ὁμολογήσῃ μάλιστα, ὅτι αὐτὴ ἡ ὥρα Μαρίας με ἀπένευρε τὸν τίτλον τὸν ὁποῖον ζητῶ. Καὶ μὲν ὁ λοχαγὸς ἔχει ὠραίους ὀφθαλμούς, ἄθος ἡγεμονικῶν, τρόπους ἐλκυστικούς·

— Τρέβωρ, ὑπέλαθεν ὁ λοχαγὸς πλήρης θυμοῦ, μὴ ἀυθαδείας·

— Ἀυθαδείας! τί σημαίνει αὐτό; Μήπως ζητῆτε νὰ μαλλιώσωμεν, λοχαγέ; δὲν τὸ πιστεύω· διότι νομίζω ὅτι δὲν εἶπά τι ἱκανὸν νὰ σὰς πειράξῃ· ἐν δὲ εἰπαζήτω συγχώρησιν, διότι τοιοῦτον σκοπὸν δὲν εἶχα μὰ τὴν τιμὴν μου. Ὅσον διὰ τὴν ὠραὴν νόμην περὶ τῆς ὁποίας ὁ λόγος, δότε με τὴν ὠραὴν κύριον, νὰ ζητήσω ἐκ νέου τὴν τιμὴν καὶ τὸ δικαίωμα νὰ τὴν ἀντιπροσωπεύσω. Ναί, λοχαγέ, με ἔλα τὰ ἄγρια βλέμματα καὶ τὸ ἀπειλητικὸν ἦθος της ὠρας μου, καὶ νὰ εὐχριστήσῃ τὴν ἐντιμὸν ὁμήγουρον.

Εἰς τὸ μικρὸν τοῦτο λογιδριὸν ἀνέμιξε μὲ πολλὴν ἐπιτηδειότητα ὁ Τρέβωρ καὶ κουφότητα, καὶ ἀστεειότητα, καὶ φαιδρότητα, πρὸς τοῦτοις δὲ καὶ εὐγένειαν ὅθεν ἤλπισα ὅτι ὁ λοχαγὸς θὰ ἐπραΐνετο. Ἄντι ὁμῶς ν' ἀκολουθήσῃ τὸ παράδειγμα τοῦ ἀντεραστοῦ του, ἀνέκραξεν ὄλους πνέων ὄργην·

— Ἀνεθάνεσθε, Τρέβωρ, μὰ τὴν τιμὴν μου, λαθάνεσθε· ἤξεύρετε τί με εἶπεν ἡ νέα Μαρία καὶ ποῖα εἶναι τὰ κρύφια αἰσθημάτά της; ἠξεύρετε ὅτι ἔχει μόνον δὲν ἐδέχθη εὐχαριστήσας τὰς περιποιήσεις σας, ἀλλὰ καὶ τὰς ὑπέφερε με στενοχωρίαν;

— Γελοῖον! ἀπεκρίθη ὁ Τρέβωρ· διότι εἶδα τὴν ἐπιούσαν τὴν Μαρίαν, καὶ σὰς βεβαίως·

— Τὴν ἐπιούσαν! Τὴν εἶδετε τὴν ἐπιούσαν! Καὶ τί ἀφορμὴν εἴχετε;

— Δὲν χρεωστώ νὰ σὰς δώσω λόγον τῶν πράξεών μου· . . . Εἶμαι, ἐξηκολούθησε βοήθησας ποτήριον οἴνου, τὸ ὅποιον προστάθεν εἰς τὰ προλαβόντα ἐξῆψεν ἐπι μᾶλλον τὴν κεφαλὴν καὶ διατάραξε τὸ λογικόν του, εἶμαι κύριος νὰ προσφέρω λατρείαν εἰς τὴν Μαρίαν· εἴαν τις δὲν τὸ ἐγκρίνῃ, τὸν λυπούμαι.

Καὶ τὸ πρόσωπόν του ἐγένεο κατακόκκινον· ἡ φωνή του τρέμουσα ἠρμήνευε τὴν πρόδον τῆς μέθης, καὶ ματαιῶς οἱ φίλοι του ἐζήτησαν νὰ τὸν ἀναχαιτίσωσιν. Ἐσκιώθη κλονούμενος καὶ ἐπρόσθεσον·

— Ἡ Μαρία ἤκουσεν εὐμενῶς τὰς εὐχὰς μου, καὶ ἐγὼ ἤκουσα τὰς ἐδικὰς της· τὸ λέγω φανερὰ διὰ νὰ σὰς δείξω, λοχαγέ, ὅτι περιττὴ εἶναι ἡ ἐξηκολούθησις της συζήτησεως. Λέγω λοιπὸν·

Ἐν τοσούτῳ γενικῆς γογγυσμὸς ἠκούσθη κατὰ τοῦ Τρέβωρ, τὸν ὁποῖον μόνον ἡ μέθη του ἐδικαιοῦσεν.

— Τρέβωρ, εἶπεν ὁ ἀντεραστῆς· φέρεσαι μικροπρεπῶς καὶ ἀγενῶς. . . Δὲν ἔμπορᾷ, ἐξηκολούθησε με ὕψος θρηνώδες, δὲν ἔμπορᾷ νὰ κρατηθῶ. . . Θέλεις νὰ ἀμαυρώσῃς τὴν ὑπόληψιν τοῦ ἀθῶου καὶ ἀδυνάτου ἐκεῖνου πλάσματος· ἐγὼ ἄρα ὅποιος σὲ ἤκουσα με ἀγονάκτισαν, λέγω ἐμπροσθεν ὄλων τῶν φίλων· με εἶσαι· . . με ἀκούεις, ὅτι εἶσαι. . . ἄναδρος.

Τὴν τελευταίαν ταύτην λέξιν ἐποῦρε βραδέως καὶ μετὰ τόνου, καὶ βαθεῖα σιωπὴ ἐπεκράτησεν ἀμέσως.

— Ἄναδρος! ἐπανελάβεν ὁ Τρέβωρ, οὗ τινος ἢ φωνῆ ἐγένετο τραχητέρη καὶ ὠχρίασε τὸ πρόσωπον. Μὲ καταγορεῖς ὡς μικροπρεπῆ, καὶ με ὀνομάζεις· . . ἄναδρον!

Καὶ σταθεῖς ὁρθῶς ἀπέναντι τοῦ λοχαγοῦ καὶ κρατῶν τὸ ποτήριον ἐπανελάθει· — Ἄναδρον, εἰ;

— Ναί, ἀπεκρίθη ὁ ἄλλος εὐσταθῶς.

— Ἐννοεῖς ποῖαν συγχώρησιν πρέπει νὰ με ζητήσεις;

Ὁ δὲ λοχαγὸς ἀτενίσας ἀγερόχως τὸν Τρέβωρ ἀπεκρίθη·

— Δὲν λέγω ποτὲ τίποτε διὰ τὸ ὅποιον νὰ ἐουθριάσω καὶ νὰ ζητήσω συγχώρησιν. Μὴ περιμένεις τοιαῦτα ἀπὸ ἐμέ.

— Καὶ σὺ μὴ περιμένεις νὰ σὲ ζητήσω συγχώρησιν διὰ τὴν ἔβρυν ταύτην, εἶπεν ὁ Τρέβωρ ρίψας εἰς τὸ πρόσωπον ἐκεῖνου τὸ πλῆρες οἶνου ποτήριόν του.

Καὶ τὸ ποτήριον συντριβὸν κατέκοψε τὸ πρόσωπον τοῦ λοχαγοῦ. Ὅλοι ἐσηκώθημεν εὐθὺς τεταραγμένοι· φωναὶ συγκεχυμεναὶ, κινήσεις ἀτακταί, ἐπιφωνήματα ἀσυνάρτητα διεδέχθησαν τοῦ Τρέβωρ τὸ πτόλιμα. Μόνον οἱ δύο ἀντίπαλοι ἱστατο σιωπηλοὶ μετὰ τὸ τοσούτου θορύβου. Ὁ μὲν λοχαγὸς ἐσπῶγγίζεν ἀτάραχος τὸν οἶνον, ὅστις εἶχε κατακλύσει τὸ ἔνδυμά του, ὁ δὲ Τρέβωρ, ἀκίνητος, ἐσταυρωμένος ἔχων τὰς χεῖρας, ἐτήρει τὴν θέσιν του.

Μετ' ὀλίγον ὁ λοχαγὸς ἐβλῶν πρὸς τὴν οἰκοδεσπότην εἶπε με φωνὴν ἥσυχον·

— Φίλατέ μου Φ. . . ἤξεύρω ὅτι ἔχεις πιστόλια· ἅς τελειώσωμεν εὐθὺς ἐδῶ τὴν μικρὰν αὐτὴν διαφορὰν. Ὁ φίλος μου, ὁ λοχαγὸς Β. . . θέλει φροντίσει διὰ τὴν προετοιμασίαν.

— ἠσύχασε, φίλε μου, ἀπεκρίθη ὁ λόρδος Φ. . . παραχθῆς· ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀνόητα. Θέλεις λοιπὸν νὰ γείνη θέατρον φόνου ἢ οἰκία μου, καὶ δι' ὑπόθεσιν μάλιστα γελοῖαν; Τί τρέλα! ἔλατε, συμφιλώθητε ὡς πρότον· δὲν ἔχει νὰ εἰπῇ κανεὶς τίποτε, διότι καὶ οἱ δύο ἐδώκατε πολλὰκις ἀποδείξεις τῆς τιμῆς σας. ἔλατε, λέγω, μὴ τρέλας!

— Ἐννοεῖς ἐπανελάθει ὁ λοχαγὸς, ὅτι εἶναι ἀδύνατον ὅτι ζητεῖς. Λοχαγέ Β. . . κάμα με τὴν χάριν νὰ φέρῃς τὰ πιστόλια· θὰ τὰ εὕρῃς εἰς τὴν ὀπλοθήκην τοῦ λόρδου Φ. . . Πλῆν, δὲν εἶναι καλῆτέρα νὰ ὑπάγωμεν ἐκεῖ ὅπου εἶναι τὰ ὄπλα; με φαίνεται προτιμότερον, νομίζω.

Ὁ λοχαγὸς, ὅστις πολλὰκις εἶχε παρευρεθῆ εἰς τοιαῦτα εἶδη, ὠμίλει με ἀσυντάκτως ἀταραξίαν.

Τότε πολλοὶ τῶν νέων, τῶν ὁποίων τὸ ἀπερίσκεπτον εἶχεν ἀυξήσει ὁ οἶνος, ἀνέκραξαν συγχρόνως·

— Ἄφράξτε τους νὰ τελειώσουν εὐθὺς πῶρα. Πιστόλια! πιστόλια!

Ἐξᾰδελφός τις δὲ τοῦ οἰκοδεσπότητος νέος καὶ ἀσυνλόγητος ἐκραξε πλέον τῶν ἄλλων·

— Πρέπει νὰ μονομαχήσουν· δὲν εἶναι ἀμφιβολία.

— Κατηραμένη ἐκείνη, ἀνέκραξεν ὁ λόρδος Φ. . ., διὰ τὴν ὅποιαν δύο τίμιοι ἄνθρωποι θὰ σφαχθῶν εἰς τὴν οἰκίαν μου· κατηραμένη ἡ ὦρα εἰς τὴν ὅποιαν ἤρχισεν αὐτὴ ἡ φιλονεικία! Ἀγαπητὴ μεν Τρέβωρ, σὲ παρακαλῶ, σὲ καθικετεύω, σὲ τὸ ζητῶ χάριν· ἀναχώρησε ἀπὸ τὴν οἰκίαν μου, δὲν ἐπιθυμῶ νὰ εἰποῖν οἱ ἄνθρωποι ὅτι με φόνον ἐτελείασε τὸ γέσμο τὸ ὅποion ἐδώκα εἰς τοὺς φίλους μου. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τελειώσῃ αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις χωρὶς αἱματοχυσίαν; ἔλα, φίλε μου, ἔλα μαζὴ μου.

Καὶ λαθῶν τὴν χεῖρα τοῦ Τρέβωρ τὸν ἔσυρε πρὸς τὸν λοχαγόν.

— Σ' εὐχαριστῶ, εἶπεν ὁ Τρέβωρ· ἀλλ' ὄλοι σου αἱ προσπάθειαι εἶναι μάταιαι. Ἀδύνατον νὰ τελειώσῃ τὸ πρᾶγμα κατ' ἄλλον τρόπον· καὶ μάλιστα ὅσο προτύτερα τόσω καλύτερα. Ὁ φίλος μου, ὁ λόρδος Π. . ., θὰ εἶναι μάρτυς μου· αὐτὸς θὰ φροντίσῃ διὰ τ' ἀναγκαῖα. Πήγαινε, φίλε μου Π. . . ὁ λοχαγὸς Β. . . σὲ περιμένει.

Ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ εἰς τὸν παρερισσομένον ἐβλῶν πρὸς τὸν Τρέβωρ εἶπεν, ὅτι τοιαύτη ἡ ἐπιδειξιὰ τοῦ ἀντιπάου του, ὡστε ἡ σφαῖρα τοῦ πιστολίου του κόπτει εἰς δύο καὶ τὴν δραχμὴν δὲ κα πῆεις κειμένην μακρὰν.

— Ἀληθινά! ἀνέκραξεν ὁ Τρέβωρ χωρὶς νὰ φωνηθῇ. Τότε πρέπει νὰ κάμω τὴν διαθήκην μου!

έχω μάτια ἀσπλάκως, καί ἡ τύχη μου θά εἶναι ἀβεβαία.

Καί διευθυνθεῖς πρὸς τὸν λοχαγὸν ἠμιλοῦντα ζωηρῶς μετὰ τινῶν ἀξιωματικῶν, ἔπειθε πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα ἐκείνου δὲ συναφρῶς εἰσέπραξεν καὶ εἰσώπησε.

— Λοχαγέ, εἶπεν ὁ Τρέβωρ, λέγουν ὅτι ὅποιος μονομαχήσει μαζί σου εἶναι ἄνθρωπος χαμένος.

— Καὶ λοιπόν;
— Δὲν ἀγνοεῖς ὅτι εἰμαι μύωψ, καὶ φύσει ὀλίγον ἐπιτήδειος.

Γογγυσμοὶ ἠκούσθησαν καὶ ὅλην τὴν ἠμέραν. — Πῶς; μοι εἶπεν ὁ γείτων μου, ὁ Τρέβωρ ὀπιθοδρομεῖ; ἀπορῶ.

Ὁ δὲ λοχαγός, εἰς τοῦ ὅποιου τὸ πρόσωπον ἐφαινετο περιέργεια μεμιγμένη μετ' ἀπορίας καὶ καταφρονήσεως, εἰώπη. Ἐπὶ τέλος δὲ ἠρώτησε· — Τί θέλεις λοιπόν;

— Ἴδου τί θέλω· δὲν εἶναι δίκαιον νὰ εἶναι τὰ ὄπλα μας ἄνισα. Νομίζεις λοιπὸν ὅτι θά συγκατατεθῶ νὰ σταθῶ ἀντικρῦ σου, διὰ νὰ μὲ θανατώσῃ ἡ σφαῖρά σου χωρὶς νὰ ἠμπορέσω νὰ σὲ τὴν ἀποδώσω; Ὁχι βέβαια. Σὺ ἠθέλησες νὰ γείνη αὐτὴ ἡ μονομαχία· αἰτία αὐτῆς εἶναι ἡ τρέλα σου· οἱ λόγοι σου τὴν ἐπικάλεσαν. Καὶ μὲν ἡ ὑπόθεσις εἶναι καὶ γελοία καὶ τρομερά, ἀλλὰ σὺ πταίεις. Νὰ μονομαχήσωμεν λοιπὸν πρόσωπον μετ' ἀπορίας, καὶ στήθος μετ' ἀπορίας καὶ κύριοι, ἀνέκραξε μετ' ἀπὸ φωνὴν μαινομένου, θὰ χαθῶμεν μαζί.

— Τρομερὸν, ἄτιμον, ἀποτρόπαιον! ἠκούσθησαν λέγοντες ὅλοι. Δὲν γινόμεθα μάρτυρες τῆς αὐτῆς φωνικῆς μάχης· δὲν θέλομεν οὔτε ν' ἀκούσωμεν δι' αὐτήν. Δὲν εἶναι μονομαχία, εἶναι θολοφονία.

Καὶ ἐπὶ τὴν ὄψιν ἐκ τῶν παρευρισκομένων ἐξήλθον τῆς αἰδοῦσης. Ὁ λοχαγός δὲν ἀπεκρίθη· ἀλλὰ συνεβουλεύετο τοὺς φίλους του καὶ ἀνέμενε ν' ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ πρακτέου.

— Λοιπὸν, ἠρώτησεν ὁ Τρέβωρ, ποῖος τῶν δύο μαζί εἶναι ἄνθρωπος;

— Ὅθ' τὸ μάθης μετ' ὀλίγον. Αἱ προτάσεις σου εἶναι προτάσεις ἀγρίου. Θέλεις φόνον, διπλοῦν φόνον· θὰ τὸν ἰδῆς. Τὸ ἀνάθεμα τοῦ θολοφόνου νὰ πέσῃ εἰς τὴν κεφαλὴν σου. Δύο οἰκηγένειαι θὰ σὲ καταρῶνται διὰ τὸν θάνατον δύο υἱῶν μονογενῶν. Δέχομαι.

Καὶ ἡ μὲν ὄψις τοῦ λοχαγοῦ ἐφαινετο κατάλευκος, ἡ ὀμιλία του ὅμως δὲν ἐδείκνυεν οὐδὲνα διασταγμένον.

— Εἶναι ἔτοιμα τὰ ὄπλα; ἠρώτησεν ὁ Τρέβωρ, χωρὶς νὰ προσέχῃ τί ἔλεγεν ὁ λοχαγός.

Ἐπειδὴ δὲ εἶπον ὅτι οἱ μάρτυρες ἤκαγγέλοντο εἰς τοῦτο, ἀπεφασίσθη νὰ γείνη ἡ μονομαχία εἰς τὸ μέρος τοῦ κήπου ὅπου ἔβριπτον συνήθως εἰς τὸ σημάδιον. Εἰς μάτην ἠγωνίσθησαν οἱ περιεστῶτες νὰ πείσωσι τοὺς δύο ἀντιπάλους ὅτι βάρβαρος ἦτο ὁ τρόπος αὐτοῦ τῆς μονομαχίας· δύο μάλιστα καὶ ἀνεχώρησαν ἐπιπτοὶ διὰ νὰ εἰδοποιήσωσι τὴν ἀστυνομίαν, ὁ λόρδος φ. . . ἔτρεξεν εἰς τὸ μέρος ὅπου

ἔμελλε νὰ γείνη ἡ μονομαχία, καὶ εἰδοποίησε τοὺς μάρτυρας περὶ τῆς ἀποφάσεως τῶν δύο ἀντιπάλων. Καὶ οὕτως ἀμφότεροί ἐβρίψαν ἀγανακτοῦντες τὰ πιστόλια τὰ ὅποια εἶχον ἀρχίσαι νὰ γεμίσωσι, καὶ εἶπον ὅτι δὲν συγκατετίθεντο νὰ γείνωσι μάρτυρες μονομαχίας ἢ μάλλον θολοφονίας, τόσῃ ἀναξίας ἐπιτίμων ἀνθρώπων. Ὁ λόρδος φ. . . διακάλυψεν ἐν τασούτῳ πρὸς αὐτοὺς σχέδιον τὸ ὅποσον παρεδέχθησαν χαίροντες· ἐγέμισαν μόνον μὲ πυρίτιδα τὰ πιστόλια, καὶ ἀπεφασίσαν νὰ τὰ ἐγχειρίσωσι πρὸς τοὺς ἀντιπάλους ὡς ἂν εἶχον καὶ σφαῖρας. Ἰδσαν δύο κηρία ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ὁ Τρέβωρ καὶ ὁ λοχαγός ἤλθον ἀνυπόμονοι νὰ φονευθῶσιν.

— Ἕχεις, μὲ ἠρώτησέ τις τῶν περιεστῶτων, τὰ ἐργαλεῖά σου;

— Ἰὰν τὰ ὄπλα μας κάμουν τὸ χρέος των, εἶπεν ὁ Τρέβωρ, δὲν θὰ λάβωμεν ἀνάγκην ἐργαλείων. Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶχον τὰ ἀπαιτούμενα εἰς τοιαύτας περιστάσεις, εἰς τῶν ὑπηρετῶν ἰσπεύσας ἔδραμε νὰ εἰδοποιήτῃ χειροῦργον κατοικοῦντα ἐκεῖ πλησίον. Ὁλοι ὄχρῳ καὶ προσεκτικῶς περιεκύκλουν τὴν τράπεζαν.

— Μίσι εἶτοιμος, Κ. Τρέβωρ; ἠρώτησέ τις τῶν φίλων τοῦ λοχαγοῦ.

— Ἐτοιμότατος.

Καὶ ἐστάθησαν κατὰ πρόσωπον οἱ δύο ἀντιπάλοι· ἐγὼ δὲ ἔτρεμον ἀναπαλῶν ὅποιον ἄρα θὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ στρατηγήματός μας. Οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἦσαν προσηλωμένοι εἰς τοὺς δύο ἀντιπάλους, καὶ ἐναγώνιος ἐβλεπον ὄψιν των τὰς κινήσεις· ἡ ὄψις των ἦτο κατάλευκος, τὸ πρόσωπον ἀκίνητον, τὸ βλέμμα ἀπλανές, τὸ ἦθος ζοφερὸν καὶ εὐσταθές, καὶ τὸ μέτωπον ἀτάραχον ἀλλὰ συνεσταλμένον.

— Τίς θὰ δώσῃ τὸ σημεῖον; ἠρώτησεν ὁ λοχαγός. Εἰς τὰς τοιαύτας μονομαχίας ἔστις πυροβολήσῃ καὶ ἐν δεύτερον πρὸ τοῦ ἀντιπάλου εἶναι θολοφόνος.

Τὴν ὥραν ἐκείνην ἐφθασεν ὁ χειροῦργος· καὶ ὅλοι ἐκραζαν πρὸς αὐτόν·—Νὰ δώσῃς τὸ σημεῖον.

Ὁ χειροῦργος ἐκλείσσε καὶ μετὰ τὰς δύο χεῖρας τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ἀργοπορεῖς πολὺ, εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Τρέβωρ. Ὁ λοχαγός καὶ ὁ Τρέβωρ ἔτειναν τὰς δεξιὰς πρὸς τοὺς φίλους των, καὶ μειδίαμα θλιβερὸν διέττειλε τὰ χεῖλη των. Ὁ χειροῦργος ἐπροχώρησε κλειστοὺς ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ μετ' ἐβόησεν φωνὴν εἶπε·— Σηκώσατε τὰ πιστόλια σας.

Καὶ αἱ κἀνται τῶν δύο ἐπλων ἤγγισαν τὰ στήθη τῶν ἀντιπάλων.

— Ὅταν θὰ μετρήσω τρία, θὰ πυροβολήσατε. Ἐν . . . δύο . . . τρία!

Ὁ κρότος ἀπέβησε τοὺς ἀντιπάλους, ἀλλ' οὐδεὶς αὐτῶν ἔπεσεν. Οἱ φίλοι των ἔδραμον πρὸς αὐτοὺς.

— Τί σημαίνει αὐτὸ; ἐκραζαν καὶ οἱ δύο ὡς δὲ ἐνὸς στόματος· τίς ἐτόλμησε νὰ μᾶς παίξῃ; Μάλιστα εἰμεθα παιδιά; Τὰ πιστόλια δὲν εἶχαν σφαῖρας. Ὁ λόρδος φ. . . καὶ οἱ μάρτυρες εἶπον τότε ὅτι

κατέφυγον εἰς τὸ ἀθῶον ἐκεῖνο στρατήγημα ἐπιελπίδι νὰ τοὺς καταπραῦνωσιν· παρέστησαν εἰς αὐτοὺς ὅτι ἀφοῦ ἔδειξαν τὴν γενναϊότητά των καὶ διεσκεδάσαν πᾶσαν ἰδέαν θείας, ἔπρεπε νὰ συμπιλωθῶσιν. Εἰς μάτην ὅμως. Ὁ Τρέβωρ, οὐτινος οἱ ὀδόντες ἦσαν συνεσφιγμένοι εἰς βαθμὴν ὥστε νὰ συντριβῶσιν ἐκραζεν·—Ὁχι ὄχι!

— Τὸ ἱατρικὸν εἶναι εὐκολόν, εἶπεν ὁ λοχαγός· ἰδού δύο ἐγχειρίδια κρεμασμένα ἐκεῖ· εἶναι τοῦ αὐτοῦ μήκους· ἔκλεξε.

Καὶ ὁ Τρέβωρ ἤρπασεν ἀμέσως τὸ ἐν. — Δὲν θὰ μᾶς ἀπατήσατε πλέον. Προσοχή!

Ἐλδίκησις καὶ δίψα ἀκατάσχετος αἱματος ἐφαινετο εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των. Καὶ ἡμεῖς ἰστάμεθα φρῖσσοντες. Ἰδού λάμπουσι τὰ ἐγχειρίδια, καὶ μάλιστα ὁ ὀφθαλμὸς ἀρκεῖνὰ παρακλονουθήσῃ τὰς ταχυτάτας κινήσεις των· δύσκολον εἶναι ν' ἀποφασίσῃ τις τῶν δύο δεικνύει πλειοτέραν ἐπιδεξιότητα. Ἀλλὰ πίπτει ἐπὶ τέλος ὁ λοχαγός· τὸ ἐγχειρίδιον διαπέρα ὀλοκλήρῳ τὴν καρδίαν του. Ἐφερε τὴν δεξιάν εἰς τὴν πληγὴν, καὶ φωνήσας ἄθε μου! ἠεξέψυξεν. Ὁ Τρέβωρ ἐγονυπέτησε παρὰ τὸν ἀντίπαλόν του· τὸ πρόσωπόν του ἰταράσαστο ἀπὸ σπασμούς, καὶ αἱ χεῖρές του συνεσφιγγον ἀλλήλας.

— ὄνειρον εἶναι; ἀνέκραζεν.

Ὁ Τρέβωρ ἐπέδωκε εἰς μακρὰς περιηγήσεις, δὲν εἶδε πλέον τὴν νέαν Μαρίαν, δὲν ἐνουμφεθῆ ποτέ, καὶ ἀπέθανε μακρὰν τῆς πατρίδος του. Τὸ θηριώδες ἐκεῖνο δράμα παρίσταται ἐτι ζωῶντος εἰς τὴν μνήμην μου ὡς αἰματηρὸν μάλλον ὄνειρον, ἢ ὡς γεγονός ἀληθές, ἐξ ἐκείνων ὅσα ἀπήνησα ἐπὶ ζωῆς μου.

ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΠΩΝ ΑΓΝΩΣΤΩΝ.

(Τέλος. ἴδε φυλλῶδ. 244.)

—ooo—

Ἡ σύζυγος τοῦ ἀρχηγοῦ, ἥτις ἐβάσταζε βρέφος εἰς τὴν βράχιν, μετ' ἐπέδωκεν ἐπίσης φιλικῶς ὑψώσασα τὰς χεῖρας πρὸς οὐρανόν. Ἀλλὰ καὶ τοῦ Συμβουλίου τὰ μέλη μετ' ἐπρησώσαν ἀσέντα εἶδος γρυλλισμοῦ, ἐκφράζοντος εὐχαρίστησιν· ἐκ τῶν ἐνδείξεων δὲ τούτων ἐσυμπέρανα ὅτι εἶχον ἤδη καλὴν ἰδέαν περὶ ἐμοῦ. Μετὰ ταῦτα μετ' ἔφεραν εὐσεβῶς εἰς τὴν πόλιν, ὅπου μετ' ἔδοξαν κατάλυμα, καὶ μετ' ἐπεποιθήσαν μετ' ἄκραν φιλοφροσύνην καὶ γενναϊότητα.

Ἡμετὰ τοῦ Βαχ Νά Ἰβλτ σχέσις μου ἐγένοντο μετὰ μικρὸν τοσοῦτον οικείαι, ὥστε δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ λάβω πολλὰς περὶ πολλῶν πραγμάτων ἀξιολόγους ἐιδήσεις. Ἐξ ὧων δὲ μετ' εἶπον ἐνόησα ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ μέρους ἐκείνου ἦσαν εἰδωλοδράται. Τοῦτο μάθων ἐνόησα ὅτι ἀληθινήν εὐεργεσίαν θ' ἄ-

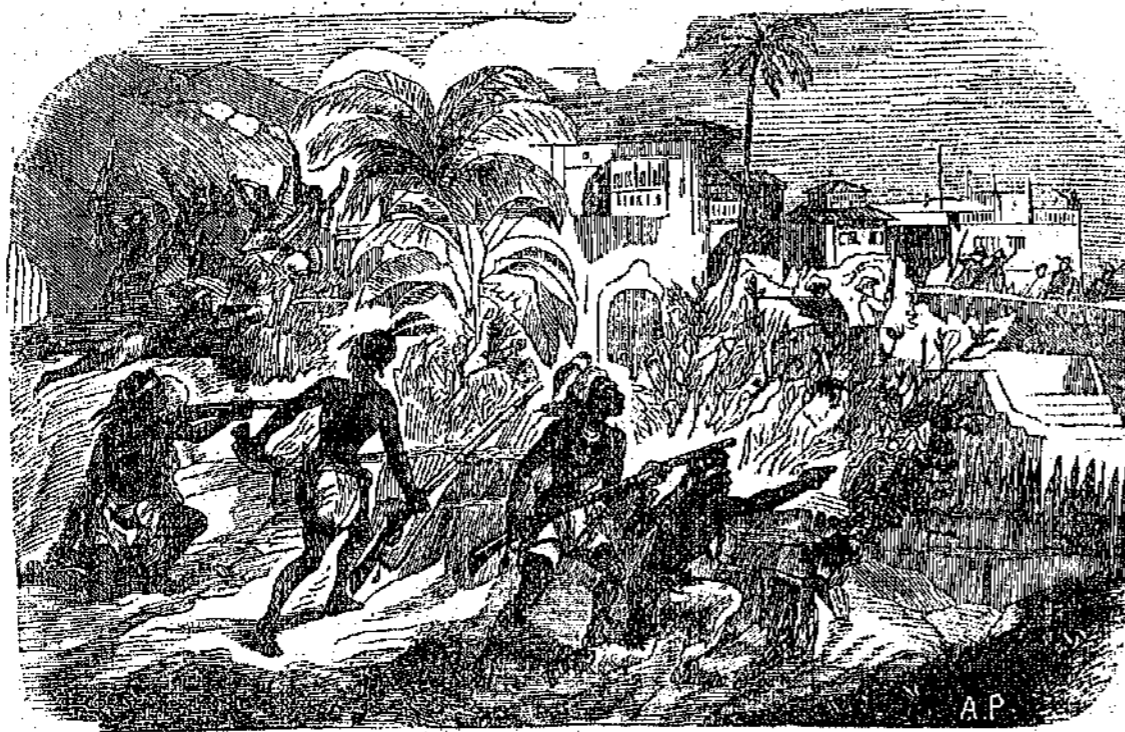
πένημα εἰς τὸν ἀμαθῆ ἐκεῖνον λαόν, ἐὰν ἀπεκάλυπτον αὐτῷ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Καὶ δὲν ἠθέλησα μὲν νὰ προσβάλω ἀμέσως τὰς προλήψεις των, ἐφρόντισα ὅμως νὰ ἐνσταλάξω εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του τὰς ἀρχὰς τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς. Παρέστησα τὴν ἀξίαν τοῦ ἱεροῦ βαπτίσματος, καὶ κατέβρωσα τέλος πάντων νὰ πείσω τὸν ἀρχηγὸν περὶ τῆς ἰερότητος τοῦ μυστηρίου τούτου.

Ἐξήτησε τέλος νὰ βαπτίσω πρῶτον τὰ τέκνα του, εἰπὼν ὅτι κατὰ τὸ παραδειγματὸν τοῦ ὄλου, αἱ μητέρες θὰ ἐβάπτισον ὡσαύτως τὰ ἰδία των. Τὴν ὄρισθῆσαν λοιπὸν ἡμέραν μετέβην εἰς τὴν ὄχθον τοῦ ποταμοῦ, καὶ παρόντων τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου ἐβάπτισα τὰ τέκνα τοῦ ἀρχηγοῦ, ἐνῷ οἱ περιεστῶτες, κατὰ τὴν συμβουλήν μου, ἐπεκολούνητο ὑπὲρ αὐτῶν τὴν εὐλογίαν τοῦ Μεγάλου Πνεύματος. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀρχηγὸς μετὰ τῆς συζύγου του καθήμενος ἐπὶ δέρματος τίγρεως, ἐπεκαλοῦντο ὡσαύτως τὸν Θεόν. Τὸ περιεργον τοῦτο δράμα μεταξὺ ἐρημίας καὶ δάσους τοσοῦτον συνεκίνησε τὴν καρδίαν μου, ὥστε μετὰ πολλῆς δυσκολίας κατέβρωσα νὰ καταστῆλω τὴν συγκίνησίν μου, τὴν ὅποιαν οἱ Ἰνδοὶ θὰ ἐξελάμβανον ἀντὶ μικροφυχίας.

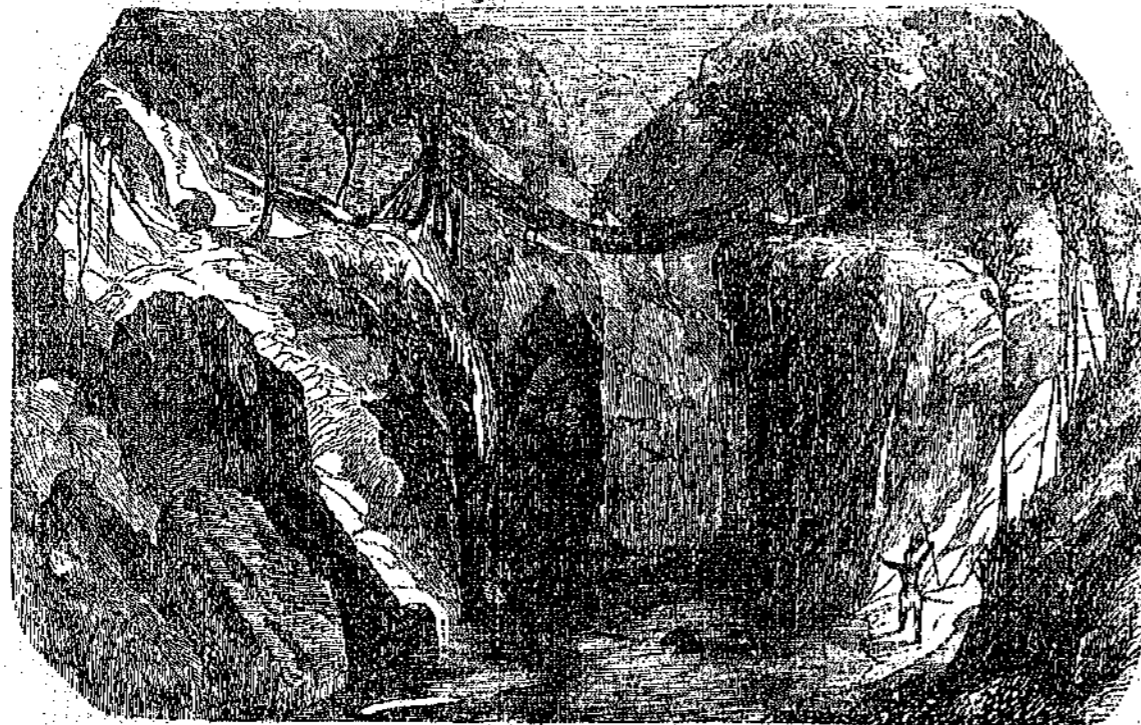
Τὸ φρασευτικὸν τῶν Ἰνδῶν αἰσθημα εἶναι ζωηρότατον καὶ διὰ τὴν ελαχίστην περίστασιν προσέρχονται εἰς τὸν βωμόν· ἀπλοῦστατα δὲ εἶναι αἱ θρησκευτικαὶ τελεταί, διότι συνίστανται μόνον εἰς προσευχάς· ἡ κατανηκτικότητάς δὲ πασῶν εἶναι ἡ πρό τοῦ πολέμου, καὶ ἦν ἀναθέτουσιν εἰς τὴν ἐσπληγγίαν τοῦ Μεγάλου Πνεύματος πάντας τοὺς μέλλοντας νὰ πέσωσι. Τελεῖται δὲ αὕτη πρὸ τοῦ ἱεροῦ ἀντροῦ τοῦ ναοῦ, πρὸ τοῦ ὅποιου ἀνάπτονται μεγάλαι πυρᾶι ἐκ βήτηνης εὐόσμου. Ἀλλὰ καὶ ἕκαστος πῶν περιεστῶτων ἀνάπτει κυκλοτερῆς πρὸ αὐτοῦ μικρὰν πυρᾶν, καὶ προσκυνεῖ πρὸς τὴν στήθιν ἐπὶ τῶν βραχιόνων του· ὅπισθεν δὲ ἐκαστοῦ, ἀπὸ ἐύλου ἐμπηγμένου εἰς τὴν γῆν, κέμονται τὰ ὄπλα τοῦ προσκυνούντος.

Ὁ βίος τῶν Ἰνδῶν τούτων καταναλισκᾶται ὅλως σχεδὸν εἰς μάχας. Κατὰ τὴν μεταξὺ αὐτῶν διατριβὴν μου μετ' ἐπεκαλοῦσεν ὁ Νάχ Νά Ἰβλτ νὰ γυμνάσω τοὺς ὑπηκόους του εἰς τὴν τακτικὴν τῆς κούρωπης· ἀλλὰ δύσκολον ἦτο νὰ ὑποβληθῶν εἰς πειθαρχίαν. Περιορίσθη λοιπὸν εἰς μόνον τὴν διδασκαλίαν στρατιωτικῶν τινῶν γυμνασμάτων.

Ἐπὶ τῶν ἐμφυλίων πολέμων οἱ κατὰ τὸ κέντρον Ἰνδοὶ καταφέρονται καὶ κατὰ τῶν εἰς τὴν παραλίαν κατοικούντων διὰ τὰς παρ' αὐτῶν γινόμενας ζημίας. Ἰδού δὲ τί πράττει ὁ ἀρχηγός· προσδιορίζει τὸ χωρίον ἢ τὴν πόλιν, εἰς βάρους τῆς ὅποιας ἵππει ὄλην τὴν εὐθύνην τῆς γενομένης ζημίας, καὶ ἐν καιρῷ νυκτός στέλλει Ἰνδοὺς κεκαλυμμένους ὑπὸ κλάδων, ὥστε φαίνονται ὡς θάμνοι, οἵτινες ἐργονται μέχρι τῶν οἰκημάτων, κρατοῦντες καὶ θάδας. Οἱ ζῶντες οὗτοι θάμνοι ἀσπάζονται ἄλλους Ἰνδοὺς οἵτινες, κρατοῦντες καὶ αὐτοὶ θάδας, τὰς ἀνάπτουσι, δοθέντος συνθήματος, εἰς πολλὰ μέρη, καὶ κατὰ

Ενδρά 'Ινδῶν ἐπισθεν θάμνων.

Γέφυρα ἐκ κληματίδων.

καλοῦσι τὴν πόλιν ἢ τὸ χωρίον, διότι ἀντὶ τῆς ἡ ἀλλοί τρέποι σβέσεως τοῦ πυρός δὲν ὑπάρχουσιν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον.

Κατὰ τὴν πυρκαϊάν ἀρμύσιν ἰππεῖς ἐνεδοῦσαντες, πυροβολοῦσι κατὰ τῶν φευγόντων, καὶ πολλὰ αἰχμαλωτίζουσι τὰς γυναῖκας τῶν. Ὁ τρόπος οὗτος τοῦ μάχεσθαι εἶναι μάλλιν ἐνέδρα.

Ἡ συνήθης τέρψις τῶν Ἰνδῶν εἶναι ἡ θήρα καὶ ὡς ἐμαδεν ὁ ἀναγνώστης ἐκ τῶν πληροφοριῶν ὅσας εἶδωκα προηγουμένως, μεγίστην ἐπιδειξίότητα καὶ ἀνδρίαν δεικνύουσι κατ' αὐτήν. Παρὰ τὴν ἀποθήκην πολλὰκις αὐτοὺς εἶδον περιεργάτατα πράγματα εἶδον παρὰ δειγμάτων χάριν γιγάντιον ὄφιν μαχόμενον πρὸς ἐρυθρὸν σκύλλον, ὅστις ἀκατανόητον ἐ-

γων δύναιμι κατέβαλεν ἐπὶ τὸ λουκὸν τὸ φοβερόν ἐρπετόν.

Ἄλλοτε εἶδον ἐντός δάσους πρᾶγμα σχεδὸν ἀπίστευτον· εἶδον ἀρκτον κειμένην ἀνάσκελα ὑπὸ δένδρον (*); καὶ ἠλειμμένον ἔχουσαν τὴν ἐνα τῶν ποδῶν μετὰ μέλιτος. Τὸ μέλι ἐδελέαζε τοὺς πίθηκας, οἵτινες πλησιάζοντες νὰ φάγωσιν, ἤρπάζοντα διὰ σπανιωτάτης ἐπιτηδείότητος ὑπὸ τοῦ πανούργου θηρίου, καὶ μετὰ μεγίστης ταχύτητος ἐπνίγοντο ὑπὸ τὴν μασχάλην του. Τὴν εἶδον δὲ πνίξασαν πολλοὺς πίθηκας· ἀλλ' ἐπὶ τέλους πυροβολήσας τὴν ἐφόνευσαν.

Ἐἰς τὰ δάση ἀπήνησα καὶ πτηνὸν ὀνομαζόμενον κουζάλ, ποικίλον ἔχον τὸ χροῖμα. ἔχει δὲ μέγεθος κόκκυγος καὶ οὐραν μακροτάτην· τὸ πτηνὸν τοῦτο κατασκευάζει τὴν φωλεάν του ἐκ τριγῶν ζώων ἐπὶ τῶν δένδρων, παρὰ τὰς βαθυτάτας φάραγγας, καὶ τὴν κρεμᾷ ὡς ὠρολόγιον. ἔχει δὲ ἡ φωλεὰ δύο τρύπας, ὥστε νὰ μὴ βλάπτεται ἡ οὐρά. Οἱ Ἰνδοὶ ἀξιοῦσιν ἐπὶ τὸ κουζάλ ἐπὶ τοσούτον ἐπαίρειται διὰ τὴν οὐραν του, ὥστε ἐάν ποτε ἀπολέσῃ ἐν μόνον πτερόν ἀποθνήσκῃ ὑπὸ τῆς λύπης.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΕΜΜΕΤ.

(ἴδε φυλλὰς 235, 236, 237, 238, 239 καὶ 240.)

—ooo—

Ἀπόσπασμα τι ἡμερολογίου εὑρεθὲν ἐν τῇ κατὰ τὴν ὁδὸν Θωμᾶ παρακαταθήκῃ, καὶ μετὰ ταῦτα χρησιμεύσαν ὡς μαρτύριον κατὰ τὴν δίκην του, δύνανται νὰ δώσῃ ἰδέαν τινὰ τῆς καταστάσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς προηγηθείσας τῆς οὐλοῦσας καταστροφῆς. «Ὁλίγος καιρὸς μοι μένει, ἔρχομαι, ὅπως σκεθῶ περὶ τῶν μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν σχεδίων μου ἀπειρῶν ἐμποδίων, ἐνθέρμους καὶ, ὡς νομίζω, εὐλόγους ἐλπίδας ἔχω, ὅτι τὰ ἐμπόδια ταῦτα θέλουσιν ἐξαφανισθῆναι. Ἀλλ' ἐάν ἀπαυθῶμαι, ἐάν αἱ ἐλπίδες αὐταὶ εἰσὶν ἀνευ θεμελίου, ἐάν ἀίφνης ἀνοιχθῇ ὑπὸ τὰ βήματά μου βάρβαρον, ἐπεὶ τὸ χρέος μου θὰ μ' ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ ὀπισθοδρομήσω, θέλω εὐχαριστήσῃ τὸν Θεὸν ὡς ὁσοντά με θάρρος, διότι εἰς τοῦτον μόνον ἐμπιστεύομαι αὐτὸ θέλει μὲ βοηθήσει νὰ ὑποφέρω τὴν ἐκβασὴν ὅποια καὶ ἂν ᾖ, ἢ νὰ μοι ἐπιφυλάτῃ ἡ τύχη.»

Τὸ ἑσπέρας τῆς 23 Ἰουλίου, ἐξεβράχην ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ Δουβλίνου καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἢ ἀποστατίᾳ, ἧς ὁ Ροβέρτος ἔμμετ ὑπῆρξεν εἰς τῶν ἀρχηγῶν. Πᾶς τις ἠδύνατο νὰ κατανόησῃ τὰ προδρομικὰ σημεῖα καταιγίδος ἐκ τῆς ἐπικρατούσης κατὰ τὰς ὁδοὺς βαθείας σιγῆς τὴν παραμονὴν τῆς ἀποστασίας. Τὰ καπιτέλια ἦσαν κενά, τὰ περίε χροῖα ἐρήμα. Τίς δὲν ἐνθυμεῖται κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἐπιφυλιῶν ἡμῶν πόλεμον, τὴν σιωπὴν ἐκεῖνην ἧτις προηγεῖται

τῶν μεγάλων δημῶν ταραχῶν, ὡς ἐν τῇ θαλάσῃ πρὸ τῶν λαλάπων καὶ τρικυμιῶν; Τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν ἡ ἀκόλουθος διακήρυξις εὑρέθη τοιοκολλημένη ἐν Δουβλίῳ.

(*) Ὅρα τὴν ἐν τῷ φυλλῷ 244 εἰκόνα ἔπου κατὰ λάθος ἐτυκάθη « τρέπος τοῦ θηρέου ἀρκτου », ἀντὶ « τρέπος τῶν ἀρκτων τοῦ θηρέου πίθηκος. »

« Δὲν προσβάλλομεν τὴν ἰδιοκτησίαν· δὲν προσβάλλομεν οὐδεμίαν θρησκευτικὴν ἀρεσιν, μόνον τὴν ἄγγλικὴν ἐξουσίαν προσβάλλομεν. Ἡ θρησκευτικὴ καταδυναστεύσις εἶναι τὸ ἐλάχιστον τῶν δεινῶν τὰ ἅποια ὑποφέρει ἡ Ἰρλανδία. Ἡ πρόθεσις ἡμῶν εἶναι ὅπως ἐλευθερωθῶμεν ὄχι μόνον ἀπὸ τῆς καταδυναστεύσεως ταύτης, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν ἐκείνων ὑπὸ τὰ βάρη τῶν ὁποίων στεναζόμεν. Ἀγωνιζόμεθα ὅπως ἀποκτήσωμεν καὶ ἡμεῖς πατρίδα, ἀκόλουθος δὲ ἕκαστος ἐξ ἡμῶν ἄς ἔχῃ τὴν θρησκείαν αὐτοῦ. Πολίται τοῦ Δουβλίνου, ὑψώσατε ὄλοι ἄρου τὴν ἐθνικὴν σημαίαν (*)· ἄς περιστοιχίσῃ αὐτὴν πᾶς εἰς τὰ στήθος τοῦ ὁποίου καλεῖ εἰσέτι καὶ ἐλάχιστος τῆς φιλοπατρίας σπινθήρ. Ἀπελθῆτε ἀπὸ τῶν πλεονεκτημάτων τῆς θέσεώς σας· πᾶσα ὁδὸς ἄς καταστῇ στενὸν, καὶ πᾶσα οἰκία κανονοστάσιον! Σταματήσατε τὴν πρὸδον τῶν καταδυναστευόντων ὑμᾶς διὰ τῶν ὅπλων τῆς ἀνδρίας, τῆς λόγῃς καὶ τοῦ πυροβόλου, καὶ ἐκ τῶν παραθύρων ὑμῶν ἄς πέσωσιν ὡς βροχὴ αἱ πλῆθοι καὶ αἱ λίθοι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν τυράννων σας, τῶν μισωτῶν καὶ αἰμοδόρων στατιωτῶν τῆς Ἀγγλίας!

« Πολίται πάσης τάξεως! ἄς ἐνεργήσωμεν ὄλοι ἠνωμένοι καὶ ἐκ συμφώνου. Καθολικαί, διαμαρτυρόμενοι, πρεσβυτεριανοί, ἄς συνελθῶμεν ὄλοι περίε τῆς αὐτῆς σημαίας. Πειπεισμένοι περὶ τοῦ δικαίου τοῦ ἀγῶνος ἡμῶν, ἄς καταφύγωμεν σήμερον τὸ τελευταῖον εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὰ ὅπλα. Ἀναστellaτε καὶ προλάβετε τὴν διαρπαγὴν, τὴν μίθην καὶ τὰς καταγρήσεις ἑκάστου ἐκτελῶν τὸ χρέος αὐτοῦ, ἄς μὴ λησμονῇ ὅτι ἐπὶ τῶν ἐμφυλίων πολέμων ἡ ἀπραξία εἶναι ἐγκλημα. Σκεθῆτε ὅτι μάχεσθε κατὰ τῶν πρὸ ἑξακοσίων ἐτῶν δυναστῶν σας· ἀναξ μνησθῆτε τὰς σφαγὰς αὐτῶν, τὰς βατάνους, τὰς οἰκίας ὑμῶν παραδοθείσας τῷ πυρὶ, τὰς γυναῖκας σας βιασθείσας, σκεθῆτε περὶ τοῦ τόπου σας, εἰς ὃν σήμερον πρέπει νὰ ἀποδώσετε τὸν βαθμὸν αὐτοῦ μεταξὺ τῶν ἐθνῶν, καὶ εἰθε ὁ Ἰψιστος νὰ βοηθήσῃ ἕκαστον ἡμῶν ἐν τῇ τελευταία αὐτοῦ ὥρᾳ, ὅπως θέλωμεν βοηθήσει τὸν τόπον ἡμῶν ἐν τῇ στιγμῇ τοῦ κινδύνου! »

« Αἱ διηγήσεις τῶν διαφόρων περιστατικῶν τῆς ἀτυχῆς ἐκείνης ἡμέρας δὲν εἶναι πολλὰ συμφωνοί· ἀλλὰ δὲν εἶναι παράδοξον ἕταν ἐνθυμηθῶμεν ὅτι

(*) Ἡ ἐπισημὴ καὶ ἡ σημαία τῶν ἐπαναστατῶν τοῦ 1798 καὶ 1808, ἦσαν πράσινοι· διότι τοῦτο εἶναι τὸ ἐθνικὸν χροῖμα τῶν Ἰρλανδῶν.

αὶ μαρτυροῦν τῶν παρεργεθέντων καὶ συνεργησάντων εἰς τὰ αὐτὰ γεγονότα, εἰσι πολλάκις συγκεχυμένοι καὶ ἀντίθετοι. Οἱ ἄνδρες τοῦ Οὐέλδου καὶ τοῦ Κιλδάρ, ἐπὶ τοὺς ὁποίους ἠλπίζον πολὺ, δὲν ἦλθον τὴν ἐπισβεῖσαν ἡμέραν· οἱ ἐνοπλιοὶ χωρικοὶ ὠδεύσαν ὅπως καταβῶσιν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλὰ τὴν τελευταίαν στιγμήν οἱ ἀρχηγοὶ αὐτῶν, ἀπαυθιθέντες ἐκ τινος ψευδοῦς εἰδήσεως, δὲν ἐφθάσαν. Τὴν ἐνάτην ὥραν τῆς ἐσπέρας, ἀνεφάνη ὁ Ροβέρτος ἔμμετ, τὴν στολὴν τοῦ ἀνταρτικοῦ στρατοῦ ἐνδεδυμένος, ἔχων δύο πιστόλια εἰς τὴν ζώνην του καὶ πενήκοντα ἀνδρας μετ' αὐτοῦ, διεθυνόμενος πρὸς τὴν ἀγορὰν. Μετ' ὀλίγον ἐμελλε νὰ γνωρίσῃ ἄλλην τὴν συμφορὰν ἀρχηγῶν, καταδικασθέντος νὰ φέρῃ εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης στρατὸν βορβυώδη, ἀνυπότακτον καὶ ἀνίκανον τολμηροῦ ἐπιχειρήματος. Ὁ λαὸς ἐγύθη μετ' ὁρμῆς εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Δουβλίνου, μὴ παραδιδόμενος μὲν εἰς μὴδελίαν κατ' ἀρχήσιν, διασπείρων ὅμως τρόμον ὅπου διεβαίνεν. Ἀπασαὶ αἱ οἰκίαι ἐκλείοντο, αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά ἐφρευγον, ἀφίοντες κραυγὰς φρίκης ὁ Μαλαχὺ, ὁ Δουβάλ, ὁ Ροβέρτος καὶ τινες ἄλλοι ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἀποστασίας, δὲν κατάρθωσαν νὰ φέρωσιν εἰς προσβολὴν τοῦ φρουρίου ἐπέκεινα τῶν ὀδοποιήτων ἀνδρῶν, τῶν ὁποίων καὶ αὐτῶν ὁ ἀριθμὸς κατὰ πᾶσαν στιγμήν ἠλαττοῦτο. Ὅτε ἦλθον εἰς τὸ ὠρισμένον μέρος δὲν ἦσαν σχεδὸν οὐδὲ εἰκοσίν. Τὴν ὥραν ἐκείνην ἐφάνη ἀπόσπασμα φυλάκων τῆς ἀστυνομίας διοικούμενον ὑπὸ τοῦ Κιλουάρδου Οὐέλδου, ὅστις πρῶτος ἔσχε τὸ θάρρος νὰ καταφρονήσῃ τὸν ἀποστατὴν λαόν. Πρέπει νὰ κτυπήσωμεν; ἠρώτησεν ὁ Μαλαχὺ βαλὼν τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ πυροβόλου αὐτοῦ. — Περίμενε μέχρι οὐ μὰς προσάλωσι, ἀποκρίνεται ὁ Ροβέρτος ἔμμετ ἀποτρέπων αὐτόν, μὴ χύνης ἀνοσιφειῶς αἷμα. — Ἐν τούτοις διεφθίθη ὅτι τὸ ὄχημα τοῦ λόρδου Κιλουάρδου, ἐρχόμενον ἐκ τῆς ἐξοχῆς, προσεβλήθη κατὰ τὴν εἰσοδὸν αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει ὑπὸ συμμορίας ἀποστατῶν, καὶ ὅτι ὁ λόρδος αὐτῆς ἐδαλοφονήθη. Τοῦτο μαθὼν ὁ Ροβέρτος ἔμμετ ἐδραμεν, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφρασε νὰ προλάβῃ τὸν φόνον· ἀπέσπασεν ὅμως ἐκ τῆς ὀχλαγωγικῆς μανίας τὴν λειποθυμημένην κόρην τοῦ λόρδου Κιλουάρδου, καὶ τὴν μετέφερε μᾶλλον νεκρὰν ἢ ζῶσαν εἰς τινὰ πλησίον κειμένην οἰκίαν (1). Ὅτε ὁ λόρδος Κιλουάρδου ἐπεσον εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐπαναστατῶν, ἐνόμισε, λογικῶς σκεπτόμενος, διότι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἦτο δημοφιλὲς ἐν Δουβλίνω,

(1) Ἀποδίδεται ἡ δολοφονία τοῦ λόρδου Κιλουάρδου εἰς ἰδιαιτέραν ἐκδοκίαν. Ἐν ἔτει 1798, ταλαιπωρᾶ τινὰ παιδιά ἡλικίας δεκάπεντα ἕως δεκαεφτά χρόνων κατηγορήθησαν ἐπὶ ἐσχάτην προδοσίαν. Τὴν ἡμέραν τῆς δίαις ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου μετ' ἀνοικτῆς ὑποκάμισα ἐνδεδυμένα ὡς μικρὰ παιδιά. «Τί θέ κάμωμεν, κἀρε εἰσαγγελεῦ, ὅλους αὐτοὺς τοὺς νεανίας προδότας; ἠρώτησεν ὁ πρόεδρος. Νὰ τοὺς κρεμάσωμεν ὅλους συγχρόνως; — Ὁ εἰσαγγελεὺς ὁμῶς, φιλανθρωπάτερος ἐκείνου, παρετίρησεν ὅτι ἡ μεγάλη αὐτῶν νεότης τοῦς καθίστα ἰσως συγχωρητέους ἀπεφάσισαν λοιπὸν νὰ τοὺς ἐξορίσωσιν. Εἰς μόνον μετὰ τῶν δεκαεφτά μὴ δεχθεὶς τὴν συγχώρησιν ἀπηγγωνίσθη.

ὅτι ἤθελε σώσει τὴν ζωὴν του λέγων αὐτό. Διὰ τοῦτο προτείνας τὴν κεφαλὴν εἶπεν ὑψηλῇ τῇ φωνῇ: — Τί θέλετε; εἶμαι ὁ λόρδος Κιλουάρδου, ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου. — Τοῦτο ἀκούσας εἰς τῶν ἐπαναστατῶν ἐξέλαβεν αὐτόν ὡς τὸν αἴτιον τοῦ θανάτου τοῦ δυστυχικοῦ παιδίου, οὗτινος ἦτο συγγενής. — Ἐὰν εἶσαι ὁ πρόεδρος, εἶπε, ἰδοὺ τί σε πρέπει. — Καὶ διὰ τῆς λόγῃς του τὸν ἐβρίψεν ἡμιθανῆ ἐντὸς τῆς ἀμάξης του. Οὕτω τὸ ἐγκλημα οὐρεὶ κατόπιν ἐκτου τοῦ ἐγκλήματος, καὶ ὁ αἰθῶς ἐξολοθρεύεται ἀντὶ τοῦ ἐνόχου τὴν ἡμέραν τῶν ἀντεκδικήσεων. Ὁ λόρδος Κιλουάρδου δολοφονηθεὶς κατὰ τὴν ἀποστασίαν τοῦ Δουβλίνου, ἦτο ἀναμφιβόλως ὁ ἠπιώτερος, καὶ ὁ μᾶλλον ἀκέραιος ἐκ τῶν δικαστῶν τῆς Ἀγγλίας. Ἡ ζωὴ αὐτοῦ, κατὰ τὰς τρικυμιώδεις ἡμέρας ἃς διήλθεν, ὑπῆρξε δικνεκὴς διαμαρτυρήσεως ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς φιλανθρωπίας. Μεταφραθεὶς πλήρης τραυμάτων καὶ ψυχροβραγῶν εἰς παρακείμενον φυλακαίον, καὶ ἀκούων περὶ αὐτῶν τὰς κατάρτας τῶν Ἀγγλῶν στρατιωτῶν κατὰ τῶν ἀποστατῶν, ἀνεσπικώθη μετὰ κόπου καὶ μὲ φωνὴν ἐκλείπουσαν ἐπρόφρασε τὰ θαυμάσια ταῦτα λόγια· Ὁὐδεὶς δὲν πρέπει νὰ πάθῃ διὰ τὸν θάνατόν μου, ἀνευ τῆς τακτικῆς διαδικασίας. Ὁ Λόγια, λέγει ὁ Φίλιππ, τὰ ὅποια χουσοῖς γράμμασιν ἐπρεπε νὰ χαράζωσιν ἐπὶ τοῦ τᾶφου αὐτοῦ. Ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ὁ Ροβέρτος ἔμμετ ἀπηλαίσθη ἐντελῶς περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Ἡ τύχη ἀπ' ἀρχῆς, λέγει ὁ λόρδος Κλόγκουόρδου, τῷ ἐφάνη ἐναντία· ἡ ἀποδάρβυνσις καὶ ὁ φόβος ἦσαν ἀγνωστα εἰς αὐτόν. Τότε μόνον κατὰ πρῶτον ἐφάνη ἀψυχῆσας καὶ ταλαντεύμενος.

Ἡ δολοφονία τοῦ λόρδου Κιλουάρδου ἐνέπλησεν αὐτόν φρίκης καὶ λύπης (1). Ἐκ τῶν ἀναγκαιούτων πλεονεκτημάτων εἰς ἀρχηγὸν ἐπαναστάσιως ὁ Ροβέρτος ἔμμετ εἶχε τόλμην καὶ πνεῦμα ἐπιχειρηματικόν, ἔχει ὅμως καὶ σταθερότητα ὅπως φθάσῃ εἰς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ δι' ὅλων τῶν μέσων. Ἐγανάκτησε καὶ ἀπεστράφη τὸν λαὸν ἐκείνον, ὃν δὲν ἠδυνήθη νὰ φέρῃ κατὰ τοῦ φρουρίου, ἀλλ' ὅστις παρεδίδοτο εἰς πράξεις ἀνάνδρου θηριωδίας. Ὡς λέγουσιν, ὁ φόνος τοῦ λόρδου Κιλουάρδου, ἔσωσε τὴν πόλιν καὶ ὤρισεν τὴν τύχην τῆς ἡμέρας. Ἡ εἰδήσις διεδόθη εἰς τὴν πόλιν, αἱ θύραι τοῦ φρουρίου ἐκλείσθησαν, τὰ συντάγματα τοῦ ἰππικοῦ καὶ πυροβολικοῦ ἐτέθησαν εἰς κίνησιν, ὥστε τὸ ἐκ τῆς αἰφύδιας προσβολῆς ὠφέλημα κατήντησεν ἄχρηστον. Ἐντὸς δύο μόνον ὥρων τὰ Ἀγγλικά στρατεύματα διέλυσαν τὴν ὀχλαγωγίαν.

(Ἐπιτελεῖται.)

(1) Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν πρὸς τιμὴν τῶν ἀποστατῶν τοῦ 1803, ὅτι δὲν ἐπιδόθη μόνος ὁ Ροβέρτος ἔμμετ ἀποτροπὴν διὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ λόρδου Κιλουάρδου. Ἐάν ἤμην πλησίον τοῦ λόρδου, εἶπε τις ἐκ τοῦ λαοῦ τὴν ἡμέραν τῆς δίαις, ἤθελον σώσει τὴν ζωὴν του μετ' αὐτῶν τῆς ἡλικίας μου. Ὁ ἰσχυρὸς Χόπ βελαιὸς εἶπε ὁ φόνος αὐτοῦ ἦτο ἔργον προδοτῶν ἀναμειχθέντων εἰς τὰς τάξεις τῶν ἀποστατῶν, ὅπως διὰ καταχρηστικῶν ἀτιμώσασιν τὸν ἀγῶνα.